

InfoGAL

Țara Hațegului - Ținutul Pădurenilor
25 comune

GAL
ȚARA HAȚEGULUI
-
ȚINUTUL PĂDURENILOR

Cuprins

- ISTORIC
- COMUNELE MEMBRE GAL
- INVESTIȚIILE PUBLICE ȘI PRIVATE
FINANȚATE DE CĂTRE GAL

ISTORIC

Asociația, a luat ființă în anul 2006, sub forma unei asociații informale, respectiv un Grup de Inițiativă Locală-GIL ca rezultat a unor proiecte implementate în teritoriu de către un grup de experți români și belgieni (Regiunea Valona) în scopul pregătirii teritoriului pentru accesarea axei IV LEADER din cadrul Programului Național de Dezvoltare Rurală –PNDR(2007-2013/2015).

Asociația a dobândit personalitate juridică în anul 2009, obiectivul principal de activitate fiind elaborarea și implementarea unei strategii de dezvoltare locală destinată comunităților locale(25 comune) din cele două ținuturi istorice Ținutul Pădurenilor și Țara Hațegului.

Asociația Microregiunea Țara Hațegului-Ținutul Pădurenilor GAL (Grup de Acțiune Locală) este din punct de vedere juridic o asociație nonguvernamentală de tip ONG, non-profit, privată, independentă și apolitică, înființată în conformitate

cu Ordonanța nr. 26 din 2000 cu privire la asociații și fundații (actualizată).

Asociația a fost acreditată de către Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale-MADR prin DECIZIA de AUTORIZARE nr. 62221/01.09.2011.

Asociația Microregiunea Țara Hațegului – Ținutul Pădurenilor GAL, a semnat CONTRACTUL de FINANȚARE nr. C4312011052222107/29.12.2011, în cadrul sub-masurii 431.2 “Functionarea Grupului de Acțiune Locală, dobândirea de competențe și animarea teritoriului”.

PARTENERIAT PUBLIC-PRIVAT de tip GAL (public sub 50%, privat peste 50%)

Asociația Microregiunea Țara Hațegului-Ținutul Pădurenilor GAL reunește în componența sa 79 de parteneri publici și privați din care:

- 25 Unități Administrativ Teritoriale- UAT(comune)

- 20 mediul de afaceri (SRL, PFA, I.I.etc)
- 26 organizații non-guvernamentale (asociații)
- 8 persoane fizice (personalități locale)

TERITORIUL GAL

Teritoriul GAL este format exclusiv din mediul rural, având în componență 25 UAT-uri/comune cu un total de **183 sate componente**, respectiv: Baru, Bănița, Bătrâna, Bunila, Cerbăl, Densuș, Dobra, General Berthelot, Ghelari, Ilia, Lelese, Lăpugiu de Jos, Lunca Cernii de Jos, Peștișu Mic, Pui, Răchitova, Rîu de Mori, Sarmizegetusa, Sălașu de Sus, Sântămăria-Orlea, Teliucu Inferior, Toplița, Totești, Veșel și Rusca Montană (județul Caraș Severin).

Teritoriul GAL este localizat în Regiunea Vest, județul Hunedoara, în partea vestică a reședinței de județ, municipiul Deva și acoperă **o suprafață de 2.716,24 kmp (reprezentând peste jumătate din suprafața județului Hunedoara), cu o populație de 47.668 locuitori.**

PLANUL de DEZVOLTARE LOCALĂ

Planul de Dezvoltare Locală (strategia) cuprinde măsuri de finanțare destinate beneficiarilor publici și privați din teritoriul GAL în

valoare de 2.258.500 euro, fondurile fiind accesate de solicitanți din întreg teritoriul GAL - 25 comune.

PROIECTE FINANȚATE DE CĂTRE GAL -depunere, evaluare, selecție, semnarea contractelor

În perioada iunie 2012- martie 2015 au fost depuse la GAL 148 de proiecte a căror valoare totală este de 3.322.713 euro. În urma proceselor de evaluare și selecție realizate de echipa GAL, 96 de proiecte ale beneficiarilor publici și

privați (45-publici, 51-privați) care au semnat contracte de finanțare cu Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale AFIR (APDRP), valoarea publică a celor 96 de contracte fiind de 2.258.500 euro.

PROIECTE FINANȚATE DE CĂTRE GAL - BENEFICIARI PUBLICI (Unități Administrativ Teritoriale-COMUNE)

Asociația Microregiunea Țara Hațegului-Ținutul Pădurenilor GAL a acordat finanțări nerambursabile 100% în valoare de 1.644.444 euro unui număr de 45 de proiecte de investiții depuse de 24 de beneficiari publici membri GAL în cadrul a trei măsuri din Planul de Dezvoltare Locală GAL (2007-2013/2015), respectiv:

-41 proiecte pe Măsura 41.322 - "Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale"

-2 proiecte pe Măsura 41.125 - "Îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii legate de dezvoltarea și adaptarea agriculturii și silviculturii"

-2 proiecte pe Măsura 41.313d - "Încurajarea activităților turistice" componenta d-"Dezvoltarea și/sau marketingul serviciilor turistice legate de turismul rural".

Obiectivele de investiții finanțate de Asociația Microregiunea Țara Hațegului-Ținutul Pădurenilor GAL, destinate beneficiarilor publici, au constat în:

- construire drum vicinal - UAT/comuna Lăpugiu de Jos;

- modernizare drum comunal - UAT/comuna Lunca Cernii de Jos;

- modernizare străzi - UAT/comunele Peștișu Mic, Teliucu Inferior;

- construire drum de acces la exploatarea agricole - UAT/comuna Banita;

- modernizare drum agricol - UAT/comuna Lelese,

- amenajare drum între livezi - UAT/comuna Riu de Mori;

- reabilitare și amenajare clădiri primăriei - UAT/comunele Răchitova, Sarmizegetusa;

- reabilitare și modernizare cămine culturale - UAT/comunele Baru, Dobra, General Berthelot, Lelese, Sântămăria Orlea, Toplița;

- dotare cămine culturale - UAT/comunele Baru, Dobra, General Berthelot, Lăpugiu de Jos, Lelese, Lunca Cernii de Jos, Peștișu Mic, Pui, Răchitova, Sălașu de Sus, Sântămăria Orlea, Toplița, Totești, Veșel;

- instrumente muzicale (fanfară) - UAT/comuna Ghelari;

- înființare after school - UAT/Comuna Ilia;

- construire hală agroalimentară - UAT/comuna Pui;

- înființare terenuri de sport - UAT/comuna Santamaria Orlea;

- amenajare de terenuri de sport - UAT/comunele Totești, Veșel;

- amenajare parc cu spații de joacă pentru copii - UAT/comuna Vetel;

- amenajare spațiu public de recreere - UAT/comuna Sălașu de Sus;

- înființare spațiu public de recreere - UAT/comuna Sântămăria Orlea;

- achiziție utilaje agricole - UAT/comuna Bunila;

- achiziție utilaje și echipamente non agricole - UAT/comunele, Cerbal, Densuș, Ghelari, Teliucu Inferior;

- achiziție microbuz pentru serviciu public de transport - UAT/comuna Rusca Montană;

- materiale tipărite pentru promovarea turistică a patrimoniului cultural - UAT/comunele Bunila, Toplița.

PROIECTE- Beneficiari privați

Asociația Microregiunea Țara Hațegului-Ținutul Pădurenilor GAL a acordat finanțări nerambursabile în valoare de 608.419 euro unui număr de 49 de proiecte de investiții depuse de 49 de beneficiari privați în cadrul a șase măsuri din cadrul Planului de Dezvoltare Locală 2007-2013/2015 a GAL, respectiv:

- 1 proiect pe Măsura 41.111
- “Formarea profesională (training), informare și difuzare de cunoștințe”
- 2 proiecte pe Măsura 41.121
- “Modernizarea exploatațiilor agricole”
- 33 proiecte pe Măsura 41.141 - ”Sprijinirea fermelor agricole de semi – subzistență”
- 8 proiecte pe Măsura 41.312 - “Sprijinirea pentru crearea și dezvoltarea de microintreprinderi”
- 3 proiecte pe Măsura 41.313
- “Încurajarea activităților turistice”
- 2 proiecte pe Măsura 41.313d
- “Încurajarea activităților turistice” componenta d- “Dezvoltarea și/ sau marketingul serviciilor turistice legate de turismul rural “.

Obiectivele de investiții finanțate de către Asociația Microregiunea Țara Hațegului-Ținutul Pădurenilor GAL au constat în:

- curs formare profesională – (training) beneficiar privat- Fundația pentru Promovarea Intreprinderilor Mici si Mijlocii;
- dotare cu utilaje agricole – (tractoare) beneficiari privați din UAT/ comunele Lunca Cernii de Jos, Rîu de Mori, Vetel, Sântămărie Orlea, Lelese, Salașu de Sus;
- dotare cu utilaje non-agricole – (buldoexcavator) beneficiar privat din UAT/ comuna Vețel;
- dotare cu echipament pentru activitatea de topografie – beneficiar privat din UAT / comuna Salașu de Sus;
- achiziție de echipamente informatice și software pentru birou de consultanță – beneficiar privat din UAT / comuna Dobra;
- extindere și modernizare pensiuni agro-turistice – beneficiari privați din UAT / comunele Peștișu Mic, Salașu de Sus;
- tipărituri pentru promovarea turistică – beneficiar privat din UAT / comuna Ghelari;
- promovare on-line a potențialului turistic al Țării Hațegului - beneficiar privat din UAT / comuna Densuș.

PROIECTE DE COOPERARE cu alte GAL –uri din România

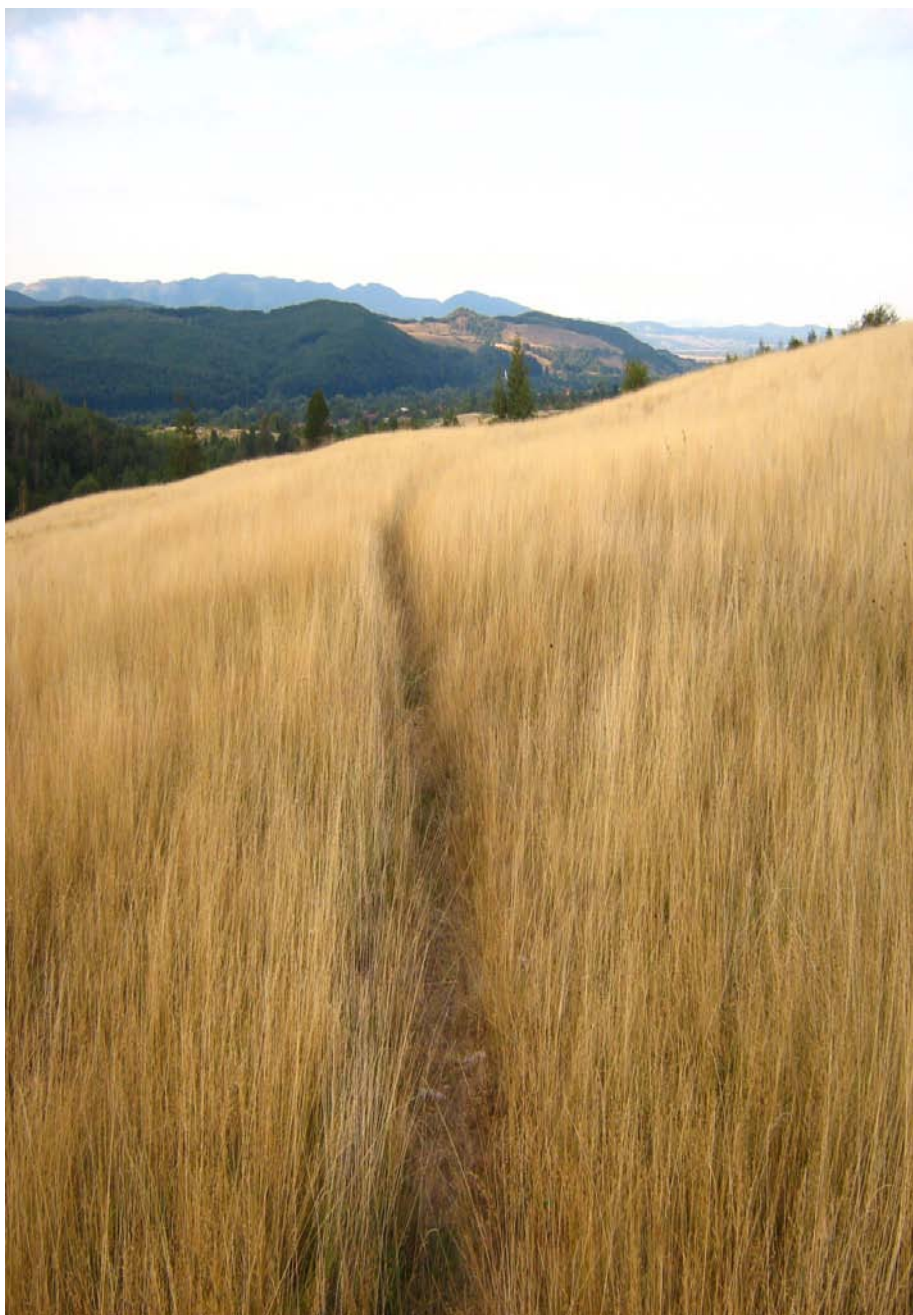
Asociația Microregiunea Țara Hațegului – Ținutul Pădurenilor GAL este singurul GAL din județul Hunedoara și printre puținele GAL-uri din țară care a accesat masura 421 “Implementarea proiectelor de cooperare”:

Asociația GAL Lunca Argesului-12 uat-uri/comune, județul Argeș (11 comune) și Teleorman (1 comună) “Proiect de cooperare interteritoriale pentru promovarea și dezvoltarea meștesugarilor de pe teritoriile GAL Lunca Argesului și GAL Țara Hațegului-Ținutul Pădurenilor” Contract de Finanțare C421000011252222104/23.03.2015, în valoare de 13.523 euro.

Asociația GAL Mara Gutâi- 12 uat-uri, județul Maramureș “Cooperare pentru dezvoltarea teritoriilor LEADER prin turism și agroturism” Contract de Finanțare C421000011252222105/23.04.2015, în valoare de 9.900 euro.

Măsura 41.111 “Formarea profesională (training), informare și difuzare de cunoștințe”; Proiectul ”Dezvoltarea unei afaceri competitive in mediul rural” prevede creșterea numărului de persoane care demarează o afacere in mediul rural prin furnizarea de instruiți. Contractul de finanțare(CF): C 411111011252222107/20.05.2014 Valoarea CF - euro 7.995; Valoarea CF - lei 35.633

**Unități Administrativ
Teritoriale(UAT)-
COMUNELE
din TERITORIUL GAL
PREZENTAREA
INVESTIȚIILOR
FINANȚATE DE GAL
BENEFICIARI PUBLICI
ȘI PRIVAȚI**

UAT - COMUNA BARU

beneficiar public

-cea mai mare stalagmită din România, de culoare albă-roz, cu înălțimea de 7 metri (Peștera Tecuri)

Acces: municipiul Hunedoara-Hateg-Baru-Petrosani

Populație: 2.696 locuitori (sursa INSSE; cf. recensământ 2011)

Suprafața: 145,7 km²

Așezare geografică: partea sudică a județului Hunedoara, la poalele sud-vestice ale Munților Șureanu și nord-estice ale Retezatului, pe cursul superior al râului Strei, în sud-estul Depresiunii Hațegului.

Sate: Baru - reședință de comună, Livadia, Petros, Valea Lupului.

Vecinătăți: comunele Bănița, Pui, Beriu, orașul Uricani

Distanțe: 70 km de municipiul Deva

Patrimoniu local: cultura Coțofeni, Wietenberg, cea mai mare stalagmită din România, vestigii dacice și romane; biserici medievale.

- urme materiale din neolitic, în locul numit de localnici "Stânca Jidovilor", s-au găsit fragmente ceramice aparținând culturii Coțofeni, iar la "Biserica Pârveștilor" s-a descoperit o așezare încadrată în epoca bronzului (cultura Wietenberg, grupul cultural Balta Sărată) și medievală.

-vestigii dacice: o fortificație dacică la "Fântâna lui Gruisor"; un turn dacic la capătul de sus al defileului "Valea Petrosului".

-vestigii romane: un denar suberat de

la Caracalla; Villa rustica din Valea Lupului, Râu Bărbat.

-Biserica ortodoxă "Sfintul Ilie" din satul Baru

-Biserica Pârveștilor secolul XVIII

-Rezervația naturală "Peștera Tecuri" (2 ha); Parcului Natural Grădiștea Muncelului-Cioclovina; La Muzeul Național de Istorie Naturală „Grigore Antipa” este expus în exemplar de *Sophrrochaeta dacica* (ord. Coleoptera, fam. Silphidae), provenit din peștera Tecuri, specie endemică, înscris în lista de bunuri culturale mobile clasate în Patrimoniul Cultural Național.

-Cheile Barului

-Muzeul de Artă Populară "Maria Hord Gârbea"

-Complexul turistic Baru-Mare, Universitatea Babeș-Bolyai; Hanul Bolestilor

Evenimente: maratonul de la Baru Mare

Proiecte accesate la GAL:

Proiectul nr. 1

Măsura de finanțare 41.322- "Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale";

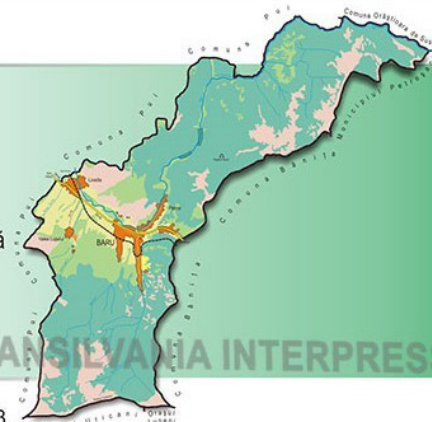
Proiectul "Extindere și modernizare cămin cultural localitatea Livadia, comuna Baru, județul Hunedoara" prevede realizarea unei copertine între două săli de club și realizarea unei terase acoperite în fața intrării, precum

Comuna BARU

- Membră a Grupului de Acțiune Locală "Țara Hațegului-Ținutul Pădurenilor"
- Beneficiari publici și privați din comuna Baru au obținut finanțări pentru proiecte de dezvoltare rurală

GAL Țara Hațegului-Ținutul Pădurenilor
<http://tarahategului-tinutulpadurenilor-gal.ro>
<https://www.facebook.com/gal.tarahateguluiTinutulPadurenilor>

Sursa de finanțare: Axa 4 LEADER
din Planul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR) 2007-2013,
Fondul European pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală (FEADR).

și amenajarea unui spațiu suplimentar pentru garderobă, îmbunătățirea tâmplăriei și amenajarea unui grup sanitar.

Contractul de finanțare (CF): C41332201125222103/23.07.2013

Valoarea CF - euro 44.985; Valoarea CF - lei 198.901

Proiectul nr. 2

Măsura de finanțare 41.322- "Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale"; Proiectul: "Creșterea calității vieții în comunitatea locală: Dotare Cămin Cultural Livadia și dotare Cămin Cultural Valea Lupului, comuna Baru, județul Hunedoara", având ca scop creșterea calității vieții în comunitate.

Contractul de finanțare (CF): C41332201125222174/10.02.2015

Valoarea CF - euro 39.996; Valoarea CF - lei 177.022

UAT - COMUNA BĂNIȚA beneficiar public

PUNCT de VAMĂ-în sec. XVI - strajua vechiul drum ce lega Transilvania cu Țara Românească prin pasul Vâlcan.

Acces: municipiul Hunedoara-Hateg-Baru-Banița

Populație: 1.211 (sursa INSSE; cf. recensământ 2011)

Suprafața: 78,2 km²

Așezare geografică: în vestul Carpaților Meridionali, fiind și un culoar de legătură între depresiunile Hațeg și Petroșani.

Sate: Banița-resedință de comună, Crivadia-cu cătunele Valea Mielului, Marconi și Crivadia-sat; Merișor- cu cătunele Răchita, Rusești, Poienari, Cheia și Merisor-sat, Banița-sat cu cătunele: Botani, Firma, Arsuri, Jigoreasa, Căprărești, Corbeoni, Cotești, Jitoni-Băiești și Banița-Gară.

Vecinătăți: comuna Baru, municipiile Petroșani, Lupeni, Vulcan, orașul Aninoasa

Distante: 30 km de orașul Hațeg și 12 km. de municipiul Petroșani

Patrimoniul local: cetăți dacice, turn medieval de vamă, peșteri – cultura Coțofeni

-Cetățile dacice de la Banița, Crivadia și Cetatea de pe Dealul Bolii (tehnica murus Dacicus secolele I î.Chr.-I d.Chr.); o brațară dacică de argint și unelte care demonstrează existența unor ateliere pentru prelucrarea metalelor (bronzului). La poalele dealului a fost descoperită așezarea civilă a cetății.

Anterior construcției dacice aici a existat un nivel hallstattian.

- Geograful francez Elisee Reclus a vizitat Cetatea Bolii (aparținea nobilului Bolea) și a consemnat - între anii 1851-1854 - date despre aceasta, documentarea sa inspirându-l pe Jules Verne la elaborarea romanului Castelul din Carpați.

- Turnul Crivadia situat pe malul stâncos a Merișorului.

- Peșteri cu urme de locuire: rezervația naturală Peștera Bolii (materiale ceramice neolitice și eneolitice, tezaur format din imitații de tetradrahme thasiene, o monedă romană republicană); Peștera Ulciurului (fragmente ceramice Coțofeni, faza a III-a).

-Rezervația naturală “Cheile Crivadiei”
-zona turistică Botani-in dezvoltare;
pensiunea Dragan

Proiecte finanțate de către GAL:

Proiectul nr. 1

Măsura 41.125 - “Îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii legate de dezvoltarea și adaptarea agriculturii și silviculturii, proiectul intitulat: ”Construire drum de acces la exploatațile agricole în comuna Banița, județul Hunedoara”. Proiectul are scopul de a îmbunătăți accesul către exploatațile agricole și sediile și spațiile lucrate ale firmelor agricole locale.

Contractul de finanțare(CF):

C 411125A1125222102/21.02.2014

Valoarea CF - euro 80.000; Valoarea CF - lei 346.064

Teritoriu european **LEADER**

Implementarea Planului de Dezvoltare Locală al Microregiunii Țara Hațegului - Ținutul Pădurenilor (2011-2015)

Comuna **BĂNIȚA**

- Membră a Grupului de Acțiune Locală “Țara Hațegului-Ținutul Pădurenilor”
- Beneficiari publici și privați din comuna Banița au obținut finanțări pentru proiecte de dezvoltare rurală

GAL Țara Hațegului-Ținutul Pădurenilor
<http://tarahategului-tinutulpadurenilor-gal.ro>
<https://www.facebook.com/gal.tarahategului-tinutulpadurenilor>

Sursa de finanțare:

Axa 4 LEADER din Planul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR) 2007-2013, Fondul European pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală (FEADR).

UAT - COMUNA BUNILA

beneficiar public

Alun- unicul sat de marmură la nivel mondial
Biserica de lemn din satul Alun- a preluat Liturghierul slavon (Dealul, 1508) al călugărului tipograf Macarie, cea dintâi tipăritură făcută pe pământ românesc.

Acces: municipiul Hunedoara- Teliucul Inferior- Ghelari- Bunila
Populație: 306 locuitori (sursa INSSE; cf. recensământ 2011)
Suprafața: 74,1 km²

Sate Bunila-reședința de comună, Alun, Cernișoara Florese, Poienița Voinii, Vadu Dobrii

Asezare geografică: în partea de Vest a județului Hunedoara, aproape de poalele munților Poiana Ruscă.

Vecinătăți: comunele Cerbăl, Lelese, Ghelari, Toplița, Lunca Cernii de Jos

Distanțe: 50 km distanță de municipiul Deva și 30 km distanță de Hunedoara

Patrimoniul local: "Marmura de Alun"- aparține de filonul Rușchița, biserici de lemn și marmură, port popular pădurenesc autentic; festivalul Pădurenilor Muntean Dragan

-Alun- satul de marmură cu "Drumul de Marmură", Biserica de marmură și Biserica de lemn "Adormirea Maicii Domnului" (XVII), monument istoric

-Biserica de lemn "Pogorârea Duhului Sfânt" din satul Bunila(1903)

-Casa memorială a rapsodului popular "Drăgan Muntean" din satul Poienița Voinii

-Codrii Seculari din satul Vadu Dobrii

-cariera de "marmură de Alun"

-muzeul-casa memorială Muntean Dragan, Poienița Voinii

-"Festivalul Pădurenilor Muntean Dragan", are loc într-un amfiteatru natural pe

Dealul Cornetului, din satul Poienița Voinii (organizat în fiecare an în luna august)

-zona agroturistică Alun – în dezvoltare

Personalități: Drăgan Muntean (n. 18 aprilie 1955, Poienița Voinii, Hunedoara – d. 20 aprilie 2002, Târgu Mureș) a fost un cunoscut solist vocal de folclor muzical românesc din Ardeal. Caracteristice pentru repertoriul său au fost cântecele spațiului natal, din Ținutul Pădurenilor.

Proiecte finanțate de către GAL:

Proiect nr. 1:

Măsura 41.322-"Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale";

Proiectul "Achiziționarea de utilaje pentru dezapezire și întreținere drumuri comunale", având ca scop reducerea costurilor pentru întreținerea drumurilor pe timp de vară și iarnă.

Contractul de finanțare(CF):

C 41332201125222107/14.10.2013

Valoarea CF - euro 45.000; Valoarea CF - lei 198.967

Proiectul nr. 2:

Măsura 41.313 d- "Incurajarea activitatilor turistice";

Proiectul: "Promovarea turistică a patrimoniului cultural și tradițional din comuna Bunila, Ținutul Pădurenilor". Prin acest proiect, administrația locală și-a propus creșterea fluxului turistic în zonă prin intermediul promovării potențialului turistic în broșuri și pliante.

Contractul de finanțare(CF):

C 41331301125222125/30.06.2014

Valoarea CF - euro 6.943; Valoarea CF - lei 30.888

Comuna BUNILA

- Membră a Grupului de Acțiune Locală "Țara Hațegului-Ținutul Pădurenilor".
- Beneficiari publici și privați din comuna Bunila au obținut finanțări pentru proiecte de dezvoltare rurală.

Poienița Voinii, Festivalul Pădurenilor

Echipe GAL alături de Carmen Hărău, deputat și Nelu Opreșoni, primar

UAT - COMUNA CERBĂL

beneficiar public

-unica comună din România care are biserici de lemn (secolele XVI-XIX) în fiecare sat
-clopotul mic, turnat spre „Gloria in Excelso Deo anno 1693 al bisericii de lemn “Sfântul Nicolae” din satul Poienița Tomii

Acces: municipiul Hunedoara-Zlaști-Boș-Cerbăl

Populație: 474 locuitori (sursa INSSE; cf. recensământ 2011)

Suprafața: 128,6 km²

Sate: Cerbăl -centru de comună, Arănieș, Feregi, Merișoru de Munte, Poienița Tomii, Poiana Răchițelii, Socet și Ulm.

Așezare geografică: pe o culme a Munților Poiana Rusca, în partea de Vest a județului Hunedoara

Vecinătăți: la Nord cu comunele Vețel și Bătrâna, la Est cu comuna Peștișu-Mic și municipiul Hunedoara, la Sud cu comunele Lelese și Bunila, iar la Vest cu județul Timiș.

Distanțe: 38 km de municipiul Deva și 20 km de municipiul Hunedoara.

Patrimoniul local: biserici de lemn sec XVI; tezaur dacic de argint

-Biserica de lemn “Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil” din satul Feregi, secolul XVII

-Biserica de lemn “Sfântul Nicolae” din satul Poienița Tomii; datarea se află în cumpăna secolelor XV-XVI, când în localitate sunt atestați mai mulți cneji români;rectitorită în 1726, actuala biserică a preluat clopotul mic, turnat spre „Gloria in Excelso Deo anno 1693” și câteva icoane prețioase; cea de hram este atribuită „popii”

Simion Zugravul din Pitești.

-Biserica de lemn “Cuvioasa Paraschiva” din satul Merișoru de Munte, secolul XVII
-Biserica de lemn “Cuvioasa Paraschiva” din satul Socet, 1793

-Biserica de lemn Pogorarea sfântului Duh, din Ulm

- Tezaurul dacic de la Cerbăl, punctul Dosul Pârlit. Aici s-a descoperit, în anul 1874, cu ocazia construirii drumului Govăjdie - Dobra, un tezaur dacic de argint depozitat într-un vas de bronz care se afla, la rândul lui, într-un vas de lut. Acesta era format din podoabe dacice și 491 monede romane republicane de argint. Tipurile de podoabe, în primul rând fibulele și brățara spiralică, ca și data ultimei monede, arată că tezaurul s-a constituit la mijlocul secolului I îen și a fost îngropat în deceniile următoare.

Evenimente: măsuratul oilor (luna mai); nedeile sătești

-Ansamblul Tradițional Pădurenesc din Cerbăl

Proiecte finanțate de către GAL :

Proiectul nr. 1

Măsura 41.322- “Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale”,

Proiectul: ”Achiziționarea de echipamente și utilaje pentru serviciile publice – autogunoieră de 5 mc”. Scopul proiectului constă în colectarea gunoiului menajer din comună, în regim propriu.

Contractul de finanțare(CF):

C 41332201125222130 /07.02.2014

Valoarea CF - euro 45.000; Valoarea CF - lei 194.661

Teritoriu european **LEADER**

Implementarea Planului de Dezvoltare Locală al Microregiunii Țara Hațegului - ȚINUTUL PĂDURENILOR (2011-2015)

Comuna CERBĂL

- Membră a Grupului de Acțiune Locală “Țara Hațegului-Ținutul Pădurenilor”.
- Beneficiari publici și privați din comuna Cerbăl au obținut finanțări pentru proiecte de dezvoltare rurală.

GAL Țara Hațegului-Ținutul Pădurenilor
<http://tarahategului-tnutulpadurenilor-gal.ro>
<https://www.facebook.com/gal.tarahategului/tnutulpadurenilor>

Sursa de finanțare:

Axa 4 LEADER din Planul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR) 2007-2013, Fondul European pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală (FEADR).

UAT - COMUNA DENSUȘ beneficiar public

Biserica Sfântul Nicolae din Densuș - una din cele mai vechi biserici de rit bizantin din România în care serviciul liturgic se desfășoară neîntrerupt până în prezent. Edificiul a fost ridicat în secolul al XIII-lea în stil romanic, pe ruinele unei construcții din antichitate (sec. IV). Nicolae Iorga a numit biserica "fără pereche în toată românimea".

Acces: municipiul Hunedoara-Hațeg - Totești - Densuș

Populație: 1.577 locuitori (sursa INSSE; cf. recensământ 2011)

Suprafața: 136,1 km²

Sate: Densuș - reședința de comună, Criva, Hățăgel, Peșteanița, Peșteana, Poieni, Ștei
Așezare geografică: amplasată în partea central-vestică a județului Hunedoara, la poalele muntelui Poiana-Rusca, având ca formă de relief prelungiri ale culmilor radiale ale munților ce se pierd în depresiunea Țării Hațegului.

Vecinătăți: comunele Lunca Cernii de Jos, Răchitova, General Berthelot, Totești, Sarmizaghetusa

Distanțe: 14 km. până în orașul Hațeg și 42 km. până în municipiul Hunedoara.

Patrimoniul local:

Biserica "Sfântul Nicolae" din satul Densuș, monument istoric

-Biserica ortodoxă din satul Hățăgel

-Biserica de zid "Sfântul Ilie" din satul Peșteana

-Biserica reformată din Peșteana, monument istoric

-Muzeul satului Peșteana

-Rezervația naturală "Mlaștina Peșteana" (Tăul fără fund -2 ha)

-Drumul vulcanilor

Personalități: Nicolae Densușianu (scris uneori Densușianu; n. 18 aprilie 1846, Densuș, Hunedoara—d. 24 martie 1911,

București) a fost un jurist și istoric român, membru corespondent al Academiei Române, care a rămas cunoscut mai ales prin lucrarea sa monumentală Dacia preistorică; Aron Densușianu (născut ca Aron Pop, din familia nobiliară transilvană Pop de Hațeg) (n. 19 noiembrie 1837, Densuș, Hunedoara - d. 2 septembrie 1900, Iași) a fost un istoric literar, poet și folclorist român, membru corespondent (din 1877) al Academiei Române. A fost profesor de literatură la Universitatea din Iași. Ca filolog a fost adept al curentului latinist; Ovid Aron Densușianu (numele de familie pronunțat Densușianu[1]; n. 29 decembrie 1873, Făgăraș - d. 9 iunie 1938, București) a fost un filolog, lingvist, folclorist, istoric literar și poet român, membru titular al Academiei Române și profesor la Universitatea din București. Preasfințitul Părinte Daniil, Episcop-locuitor al Episcopiei Ortodoxe Române a Daciei Felix din Varscet(Serbia).

Proiecte accesate la GAL:

Proiectul nr. 1

Măsura 41.322 - "Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale" ;

Proiectul : "Achiziționare utilaj buldoexcavator pentru Serviciul public de gospodărire comunală, dezapezire, întreținere spații verzi" proiectul are ca scop realizarea în regim propriu, cu costuri minime, întreținerea spațiilor din domeniul public.

Contractul de finanțare (CF):

C 413322011252222121 /09.08.2013

Valoarea CF - euro 59.737; Valoarea CF - lei 264.127

Teritoriul european **LEADER**

Implementarea Planului de Dezvoltare Locală al Microregiunii Țara Hațegului - Ținutul Pădurenilor (2011-2015)

Comuna DENSUȘ

- Membră a Grupului de Acțiune Locală "Țara Hațegului-Ținutul Pădurenilor"
- Beneficiari publici și privați din comuna Densuș au obținut finanțări pentru proiecte de dezvoltare rurală

GAL Țara Hațegului-Ținutul Pădurenilor
<http://tarahategului-tinutulpadurenilor-gal.ro>
<https://www.facebook.com/gal.tarahategului-tinutulpadurenilor>

Sursa de finanțare:

Axa 4 LEADER din Planul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR) 2007-2013, Fondul European pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală (FEADR).

BENEFICIARI PRIVAȚI - ONG

BENEFICIARI PRIVAȚI ONG

Măsura 41.313d- "Incurajarea activitatilor turistice"

Proiectul: "Promovarea on-line a potențialului turistic al Țării Hațegului", prevede realizarea unui portal de promovare a Țării Hațegului precum și materiale promotionale.

Contractul de finanțare (CF):
C413313011252222102/17.02.2014
Valoarea CF - euro 9.716; Valoarea CF - lei 42.597

Măsura 41.141 - "Sprijinirea fermelor agricole de semi - subzistență"
Valoare CF - euro 7.500/beneficiar; 2 beneficiari privati.

UAT - COMUNA DOBRA beneficiar public

-atestare documentară din anul 1387, cetăuie, ale carei ruine mai existau până spre 1900, ulterior fiind distruse prin extinderea terenului agricol; în epoca medievală a fost un important centru comercial, târgurile de la Dobra atrăgând chiar și negustori din Boemia, Polonia, Germania, inclusiv numele comunei fiind o adaptare a denumirii slave de "cereale bune";

-a aparținut până în anul 1851 corpului de armată Regimentul I din Granița Militară Transilvăneană;

Acces: municipiul Deva - Vetel - Dobra

Populație: 3.345 locuitori (sursa INSSE; cf. recensământ 2011)

Suprafața: 138,2 km²

Sate: Dobra- centru de comună, Abucea, Bujoru, Făgețel, Lăpușnic, Mihăiești, Panc, Panc Săliște, Rădulești, Roșcani, Stâncești, Stâncești Ohaba și Stretea.

Așezare geografică: în partea de nord-vest a județului Hunedoara, între extremitatea nordică a munților Poiana Ruscă și depresiunea Văii Mureșului

Vecinătăți: comunele Lăpugiu de Jos, Burjuc, Gurasada, Ilia, Vețel, Cerbăl, Bătrina

Distanțe: 32 km fata de municipiul Deva

Patrimoniul local: biserici de lemn, lunca Mureșului

-Biserica de lemn "Pogorârea Duhului Sfânt" din satul Abucea, secolul XVIII-, monument istoric

-Biserica de lemn "Cuvioasa Paraschiva" din satul Rădulești, (1733), monument istoric

-Biserica de lemn "Cuvioasa Paraschiva" din satul Stâncești, secolul XVIII, monument istoric

-Biserica de zid din satul Lăpușnic, construcție secolul XVII

-Biserica de zid din satul Roșcani, construcție secolul XIV

-Monumentul Eroilor din satul Dobra

-Statuia Padureanca - în fata edificiului Primăriei Dobra

-Monumentul Eroilor din satul Mihăiești

-Pădurea seculară din lunca Dobrei

-Lunca Mureșului

Personalități: dirijorul Miron Ratiu, ex ministrul telecomunicațiilor prof dr Muntean Ioan Ovidiu

Proiectul nr. 1

Măsura 41.322 - "Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de baza pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale";

Proiectul : "Renovare clădire publică - Cămin cultural în localitatea Dobra, comuna Dobra, județul Hunedoara" prevede lucrări de înlocuire a acoperișului căminului cultural din localitatea centru de comună.

Contractul de finanțare(CF):

C 413322011252222125/16.12.2013

Valoarea CF - euro 53.757; Valoarea CF - lei 232.542

Proiectul nr. 2

Măsura de finanțare 41.322 - "Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale"

Proiectul "Dotarea căminelor culturale din satele Mihăiești și Roșcani, comuna Dobra, județul Hunedoara", proiectul isi propune dotarea celor doua camine culturale apartinatoare comunei in vederea desfasurarii in conditii optime a activitatilor culturale.

Contractul de finanțare (CF):

C 413322011252222179/27.05.2015

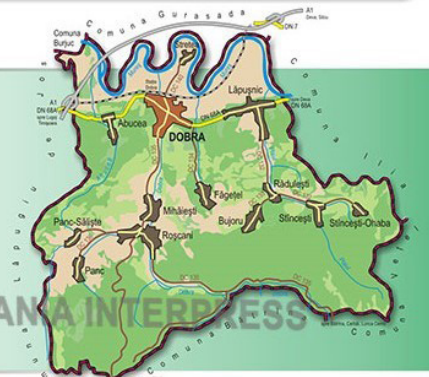
Valoarea CF - euro 20.824; Valoarea CF - lei 93.764

Teritoriul european **LEADER**

Implementarea Planului de Dezvoltare Locală al Microregiunii
Țara Hațegului - Ținutul Pădurenilor (2011-2015)

Comuna DOBRA

- Membră a Grupului de Acțiune Locală "Țara Hațegului-Ținutul Pădurenilor".
- Beneficiari publici și privați din comuna Dobra au obținut finanțări pentru proiecte de dezvoltare rurală.

BENEFICIARI PRIVATI

Măsura 41.312 - "Sprijinirea pentru crearea și dezvoltarea de microintreprinderi"

Proiectul : "Achiziție de echipamente informatice și software pentru birou de consultanță tehnică, afaceri și management", prevede dotarea cu echipamente informatice pentru desfasurarea in conditii optime a activitatii de consultanta.

Contractul de finanțare (CF): C 413312M11252222114/18.04.2014

Valoarea CF - euro 5.989; Valoarea CF - lei 26.692

Măsura 41.141 - "Sprijinirea fermelor agricole de semi - subzistență"

Valoare CF - euro 7.500/beneficiar; 2 beneficiari privati

UAT - COMUNA GENERAL BERTHELOT

-singura comuna din Romania care poarta numele unei general francez, Henri Berthelot, care a primit aici proprietati de la regele Ferdinand I și de la Regina Maria a României, drept recunoștință la contribuția armatei franceze la eliberarea României

-în satului Tuștea au fost descoperite ouă de dinozaur; rezervație naturală Paleofauna reptiliană Tuștea.

Acces: Hunedoara – Hațeg – General Berthelot
Populație: 896 locuitori (sursa INSSE; cf. recensământ 2011)

Suprafața: 30,7 km²

Sate: General Berthelot-reședința de comună, Crăguș, Fărcădin, Livezi, Tuștea

Așezare geografică: în depresiunea „Țara Hațegului”, fiind înconjurată de lanțul muntos format din masivii Munților Retezat, Poiana Ruscăi și Parâng.

Vecinătăți: comunele Teliucu Inferior, Toplița, Răchitova, Densuș, Totești, orașul Hațeg

Distanța față de cel mai apropiat centru urban: 5 km de orașul Hațeg și 52 km de Deva

Patrimoniul local: conacul generalului, paleofauna reptiliană

-Conacul “General Henri Berthelot;

- Paleofauna reptiliană Tuștea este o arie protejată de interes național, inclusă în Geoparcului Dinozaurilor Țara Hațegului; Rezervația naturală cu o suprafață de 0,5 ha, situată în bazinul Depresiunii Hațeg, rezervația este importantă datorită depozitelor continentale din Cretacicul superior care aflorează aici și în care s-au găsit ouă, oase și embrioni de dinozauri

-case care pastreaza o arhitectura medievala de sec VIII

Personalitati: Generalul Henri Berthelot, in anul 1916 a fost numit în fruntea misiunii militare franceze în România, reorganizând armata română greu lovită de cea germană și abia rezistând în Moldova. În 1918, a fost

însărcinat de Paris să combată acțiunile bolșevice ruse în Basarabia, iar în 1919, pe cele bolșevice ungare, care pătrunseseră în Transilvania, abia reunită cu România.

Baronul Nopcsa se trage dintr-o străveche familie română. De altfel, numele pronunțat și scris de Aron Densușianu ca “Nopcea” amintește de o veche tradiție onomastică la români, “Nopcea” fiind “Noapte”. S-a născut în Fărcădinul de Jos în anul 1794. În 1848 a participat la jurământul mare al românilor de la Blaj, pe Câmpia Libertății. Printre persoanele importante care i-au vizitat colecția se numără împăratul Franz Iosif I și marele istoric german Theodor Mommsen.

Proiecte accesate la GAL

Proiectul nr. 1

Măsura 41.322 -“Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale” ;

Proiectul ”Reabilitare cămin cultural în localitatea General Berhelot, comuna General Berhelot, județul Hunedoara”, consta în lucrări de renovare a instituției culturale construită în anul 1964.

Contractul de finanțare(CF)

C 413322011252222123/17.02.2014

Valoarea CF - euro 44.999; Valoarea CF - lei 194.656

Proiect nr. 2

Măsura 41.322 -“Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale”;

Proiectul ”Dotare cămin cultural din satul General Berhelot, comuna General Berhelot”, proiectul isi propune dotarea caminului in vederea desfasurarii in conditii optime a activitatiilor culturale.

Contractul de finanțare (CF):

C 413322011252222168/25.05.2015

Valoarea CF - euro 24.476; Valoarea CF - lei 108.330

Teritoriul european **LEADER**

Implementarea Planului de Dezvoltare Locală al Microregiunii Țara Hațegului - Ținutul Pădurenilor (2011-2015)

Comuna GENERAL BERTHELOT

Sursa de finanțare:

Axa 4 LEADER din Planul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR) 2007-2013, Fondul European pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală (FEADR).

BENEFICIARI PRIVAȚI

Măsura 41.141 - ”Sprijinirea fermelor agricole de semi – subzistență” ; un beneficiar privat.

Valoare CF – euro 7.500

UAT - COMUNA GHELARI

beneficiar public

-cea mai mare biserică-catedrală din mediul rural românesc și european

-tradiții milenare în exploatarea și prelucrarea fierului (anii 213-215 î.C.), atestate de străvechea inscripție „natus ibi ubi ferrum nascitur” (născut acolo unde se naște fierul), cuprinsă în Corpus Inscriptiorum Latinorum.

Acces: Hunedoara – Teliucu Inferior - Ghelari

Populație: 1.983 locuitori (sursa INSSE; cf. recensământ 2011)

Suprafață: 46,8 km²

Sate: Ghelari-reședința de comună, Govăjdia, Plop, Ruda

Așezare geografică: situată în partea central-vestică a județului Hunedoara, face parte din Ținutul Pădurenilor teritoriu care este cuprins în spațiul fizico – geografic al masivului montan Poiana Ruscă.

Vecinătăți: nord-est - Municipiul Hunedoara; sud - comuna Toplița; nord-vest - comuna Lelese; vest - comuna Bunila; est - comuna Teliuc.

Distanța față de cel mai apropiat centru urban: la 20 km de municipiul Hunedoara și 40 km de Deva

Patrimoniul local: Catedrala Pădurenilor, Biserica ortodoxă Ghelari (monument arhitectonic).

Peștera ”Biserica fetelor”;

Linia îngustă de cale ferată-1900- prima linie de cale ferată din județul Hunedoara;

Furnalul de la Govăjdia-1806 (au fost turnați pilonii de la Tour Eiffel din Paris); Fanfara din Ghelari ; Formația de

dansuri populare ; Corul din Ghelari

Proiecte accesate la GAL

Proiectul nr. 1

Măsura 41.322-”Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale”; Proiectul: ”Proiect integrat pentru dotarea așezămintelor culturale și serviciilor publice în comuna Ghelari, județul Hunedoara” prevede achiziționarea de instrumente muzicale pentru Fanfara din Ghelari și un utilaj pentru întreținerea drumurilor comunale în sezonul rece.

Contractul de finanțare(CF):

C 413322011252222129/21.01.2014

Valoarea CF – euro 41.789; Valoarea CF – lei 180.770

BENEFICIARI PRIVAȚI

ONG

Măsura de finanțare 41.313d -”Incurajarea activităților turistice”,

Proiectul :”Trasee turistice în Țara Fierului” a constat în realizarea unei hărți(actualizate) ce cuprinde traseele și obiectivele turistice și istorice din Ținutul Pădurenilor. Proiectul mai cuprinde realizarea unor broșuri și pliante având ca scop promovarea turistică a zonei, precum și creșterea calității serviciilor oferite turiștilor.

Contractul de finanțare(CF):

C413313M11252222103/23.05.2014

Valoarea CF - euro 9.988; Valoarea CF – lei 44.584

Teritoriul european **LEADER**

Implementarea Planului de Dezvoltare Locală al Microregiunii Țara Hațegului - ȚINUTUL PĂDURENILOR (2011-2015)

Comuna GHELARI

Sursa de finanțare:

Axa 4 LEADER din Planul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR) 2007-2013, Fondul European pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală (FEADR).

UAT - COMUNA ILIA beneficiar public

- atestată în anul 1350 ca “târgul Ilia”

Acces: Deva-Vețel - Ilia

Populație: 3.662 locuitori (sursa INSSE; cf. recensământ 2011)

Suprafața: 91,4 km²

Sate: Ilia-reședința de comună, Bacea, Bretea Mureșană, Brâznic, Cuiș, Dumbrăvița, Săcămaș, Sîrbi, Valea Lungă.

Așezare geografică: pe cursul mijlociu al râului Mureș, în partea de nord-vest a județului Hunedoara

Vecinătăți: Nord cu comuna Vorța, Est cu comunele Brănișca și Vețel, Sud cu comunele Vețel și Dobra, Vest cu comunele Dobra și Gurasada.

Distanțe: 25 km de orașul Deva - reședința de județ.

Patrimoniul local: biserici de lemn, construcții medievale

Biserica de lemn “Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil”, Bacea, 1678

Biserica de lemn “Sfântul Dumitru-Izvorătorul de Mir”, Bretea Mureșană, monument istoric

Biserica de lemn “Sfânta Cuvioasă Paraschiva”, Brâznic, monument istoric

Biserica de lemn “Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil”, Cuiș, secolul XIX.

Biserica de lemn “Sfântul Ierarh Nicolae”, monument istoric

Biserica de lemn “Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil”, Sârbi, secolul XVIII

Biserica de lemn “Buna Vestire”- Valea Lungă, secolul XIX

Muzeul “Gabriel Bethlen”- Bastionul Roșu- Ilia

Proiecte accesate la GAL :

Proiectul nr. 1

Măsura 41.322 - “Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale”.
Proiectul: ” Înființarea unui centru de îngrijire și asistență după programul școlar tip afterschool” și-a propus să amenajeze și să doteze un spațiu, amplasat în centrul reședinței de comună (în vecinătatea caminului cultural), destinat supravegherii și acordării de asistență de specialitate pentru copiii minori.

Contractul de finanțare(CF):

C 413332011252222106/25.07.2013

Valoarea CF – euro 44.968; Valoarea CF – lei 198.826

Teritoriul european **LEADER**

Implementarea Planului de Dezvoltare Locală al Microregiunii
Țara Hațegului - Ținutul Pădurenilor (2011-2015)

Comuna ILIA

- Membră a Grupului de Acțiune Locală “Țara Hațegului-Ținutul Pădurenilor”.
- Beneficiari publici și privați din comuna Ilia au obținut finanțări pentru proiecte de dezvoltare rurală.

GAL Țara Hațegului-Ținutul Pădurenilor
<http://tarahategului-тинutulpadurenilor-gal.ro>
<https://www.facebook.com/gal.tarahategulutinutulpadurenilor>

Sursa de finanțare:

Axa 4 LEADER din Planul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR) 2007-2013,
Fondul European pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală (FEADR).

UAT - COMUNA LĂPUGIU DE JOS

situata la frontiera dintre Ardeal si Banat, la poalele unor coline mici și dealuri care coboară din Munții Poiana Ruscă până la Valea Mureșului

Acces: municipiul Deva-Vetel- Dobra-Lapugiu de Jos

Populație: 1.659 locuitori (sursa INSSE; cf. recensământ 2011)

Suprafața: 104,4 km²

Sate: Lăpugiu de Jos-reședința de comună, Baștea, Cosești, Fintoang, Grind, Holdea, Lăpugiu de Sus, Lăsău, Ohaba, Teiu.

Așezare geografică: în partea de nord – vest a județului Hunedoara, la frontiera cu județul Timiș, în culoarul depresionar Mureș – Beghei, între marginea vestică a Munților Poiana Ruscă și Podișul Lipovei.

Vecinătăți: comunele Dobra, Burjuc, județul Timiș

Distanțe: 40 km de municipiul Deva

Patrimonial local: biserici de lemn și piatră; depozit fosilifer

-Biserica de lemn "Cuvioasa Paraschiva" din satul Holdea(1818)

-Biserica de lemn "Adormirea Maicii Domnului" din satul Lăpugiu de Jos,(1765), monument istoric

-Biserica de zid "Adormirea Maicii Domnului" din satul Teiu (1788)

-Rezervația naturală "Locul fosilifer de la Lăpugiu de Sus" (5 ha)

-ruinele conacului de vară resedința Mariei Terezia de Austria (n. 13 mai 1717, Viena - d. 29 noiembrie1780,

Viena)

-Țuica de Lăpugiu

Proiecte accesate la GAL:

Proiectul nr.1

Măsura 41.322 - "Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale";

Proiectul: "Construire drum vicinal Lăpugiu de Sus – Crivina de Sus"și-a propus să faciliteze accesul locuitorilor comunei spre gospodăriile și exploatarele agricole locale precum și spre satul vecin din județul Timis. Importanta colaborarii istorice dintre cele doua comunitati locale vecine-"legate" prin drumul vicinal Lăpugiu de Sus – Crivina de Sus este confirmata prin urmatorul citat :“Aparent fără legatură, dar de fapt doveditoare a relațiilor dintre comunitățile sătești, vom alătura prezenței aceluiași zugrav la Poieni (Timis) și Lăpugiu (Hunedoara), o alta prezență, din aceeași vreme și anume pe aceea a lăpugienilor la morile din Crivina, prezențe grefate pe un fundal comun istoric, politic, economic, social”.(sursa: Istoricul Bisericii de lemn „Adormirea Maicii Domnului” din Lăpugiu de Jos-preot Bosancu Alin)
Contractul de finanțare (CF):
C 41332201125222132/12.03.2014
Valoarea CF - euro 44.928; Valoarea CF - lei 194.349

Teritoriu european **LEADER**

Comuna **LĂPUGIU DE JOS**

Implementarea Planului de Dezvoltare Locală al Microregiunii
Țara Hațegului - ȚINUTUL PĂDURENILOR (2011-2015)

- Membră a Grupului de Acțiune Locală "Țara Hațegului-Ținutul Pădurenilor"
- Beneficiari publici și privați din comuna Lăpugiu de Jos au obținut finanțări pentru proiecte de dezvoltare rurală

GAL Țara Hațegului-Ținutul Pădurenilor
<http://tarahategului-tinutulpadurenilor-gal.ro>
<https://www.facebook.com/gal.tarahateguluiTinutulPadurenilor>

©TRANSILVANIA INTERPRESS

Sursa de finanțare:

Axa 4 LEADER din Planul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR) 2007-2013, Fondul European pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală (FEADR).

Proiectul nr.2

Măsura 41.322 - "Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale";
Proiectul: "Dotarea căminului cultural din comuna Lapugiu de Jos, judetul Hunedoara"prevede dotarea caminului in vederea desfasurarii in conditii optime a evenimentelor culturale.

Contractul de finanțare (CF): C 41332201125222169/29.05.2015

Valoarea CF - euro 39.881; Valoarea CF - lei 176.513

UAT - COMUNA LELESE

beneficiar public

în anuarul Institutului de Istorie din Cluj din anul 1958-1959 consemnează.” În conscripții sub noțiunea de Pădureni sunt înscrise firește numai satele aparținând domeniului Hunedoarei. Printre satele amintite în Ținutul Pădurenilor sunt cuprinse și satele aparținând comunei Lelese.

În dicționarul localităților din Transilvania de Coriolar Radu, satul Lelese se găsește sub denumirea ungurească Lelesz; În anul 1733 o găsim sub denumirea de Leljesze, în conscripția Klein of Bunea și Togan; În anul 1750 - Lelassza în conscripția lui Aron of Bunea; În anul 1760 -1762 Leleez, în conscripția lui Buccow of Ciobanu; În anul 1840 - o găsim sub denumirea de Lelesz; Seles-bultinul 108; Lelesz - v. Lelese

Acces: municipiul Hunedoara – Teliucu Inferior - Lelese

Populație: 406 locuitori (sursa INSSE; cf. recensământ 2011)

Suprafața: 75,8 km²

Sate: Lelese - reședință de comună, Cerișor, Runcu Mare și Sohodol.

Așezare geografică: Munții Poiana Ruscă în vestul județului Hunedoara

Vecinătăți: comunele Peștișu Mic, Cerbăl, Bunila, Ghelari, municipiul Hunedoara.

Distanțe: 31 km de municipiul Hunedoara

Patrimoniul local: biserici de lemn, sate traditionale, costume populare, pesteri - biserica “Sfânta Cuvioasă Parascheva” din cătunul Goruia, al satului

Runcu Mare, a fost ridicată, în anul 1560, fiind rectitorită, în 1887, în timpul păstoririi preotului Stan;

- satul traditional Cerisor (legenda haiducului Ioan Vinca- judele satului Cerisor) - satul crucilor de piatră (rugilor) care spun poveștile eroilor din războaiele trecute; satul traditional Sohodol; cele doua sate păstrează arhitectura traditională specifică Ținutului Pădurenilor;

- peșterile Romanului și Cauce din satul Cerișor păstrează urme din perioadele neolitică și eneolitică și materialele arheologice aparțin culturilor Turdaș, Coțofeni, Wietenberg, secolelor VIII-IX, XI-XIII și XV;

-Valea și Cheile Runcului;

-iarba vantului- la Lelese, Cerișor viața femeilor se țese cu firele unei plante, pe care o culeg în diminețile de Sântoader. Plantă magică, de protecție și de leac
- Evenimente : nedeile satelor, măsuratul oilor (mai), sfințirea holdelor (iunie).

Proiecte accesate la GAL:

Proiect nr. 1

Măsura 41.125 - “Îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii legate de dezvoltarea și adaptarea agriculturii și silviculturii ;

Proiectul ”Modernizarea drumului agricol de 007 Dealu cu Cale (km 0,000- km 1,085), de pe teritoriul comunei Lelese, din județul Hunedoara”. Au fost efectuate lucrări de modernizare-asfaltare a unui drum agricol în lungime de 1,085 km.

Contractul de finanțare(CF)

C 411125A1125222101/05.03.2014

Valoarea CF - euro 79.650; Valoarea CF - lei 344.549

Teritoriul european **LEADER**

Implementarea Planului de Dezvoltare Locală al Microregiunii Țara Hațegului - ȚINUTUL PĂDURENILOR (2011-2015)

Comuna LELESE

Sursa de finanțare:

Axa 4 LEADER din Planul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR) 2007-2013, Fondul European pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală (FEADR).

Proiect nr. 2

Măsura 41.322 - “Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale” ; Proiectul ”Renovare și modernizare asezământ cultural” prevede renovarea și modernizarea caminului cultural din satul Lelese în vederea desfășurării în condiții optime a evenimentelor culturale.

Contractul de finanțare(CF) C 41332201125222105/24.09.2013

Valoarea CF - euro 44.839; Valoarea CF - lei 198.255

Proiect nr. 3

Măsura 41.322 - “Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale” ; Proiectul ”Dotare Cămin Cultural în comuna Lelese ” prevede dotarea caminului în vederea desfășurării în condiții optime a evenimentelor culturale.

Contractul de finanțare(CF)

C 41332201125222177/28.05.2015

Valoarea CF - euro 20.958; Valoarea CF - lei 94.367

BENEFICIARI PRIVAȚI

Măsura 41.312 - "Sprijinirea pentru crearea și dezvoltarea de microintreprinderi",

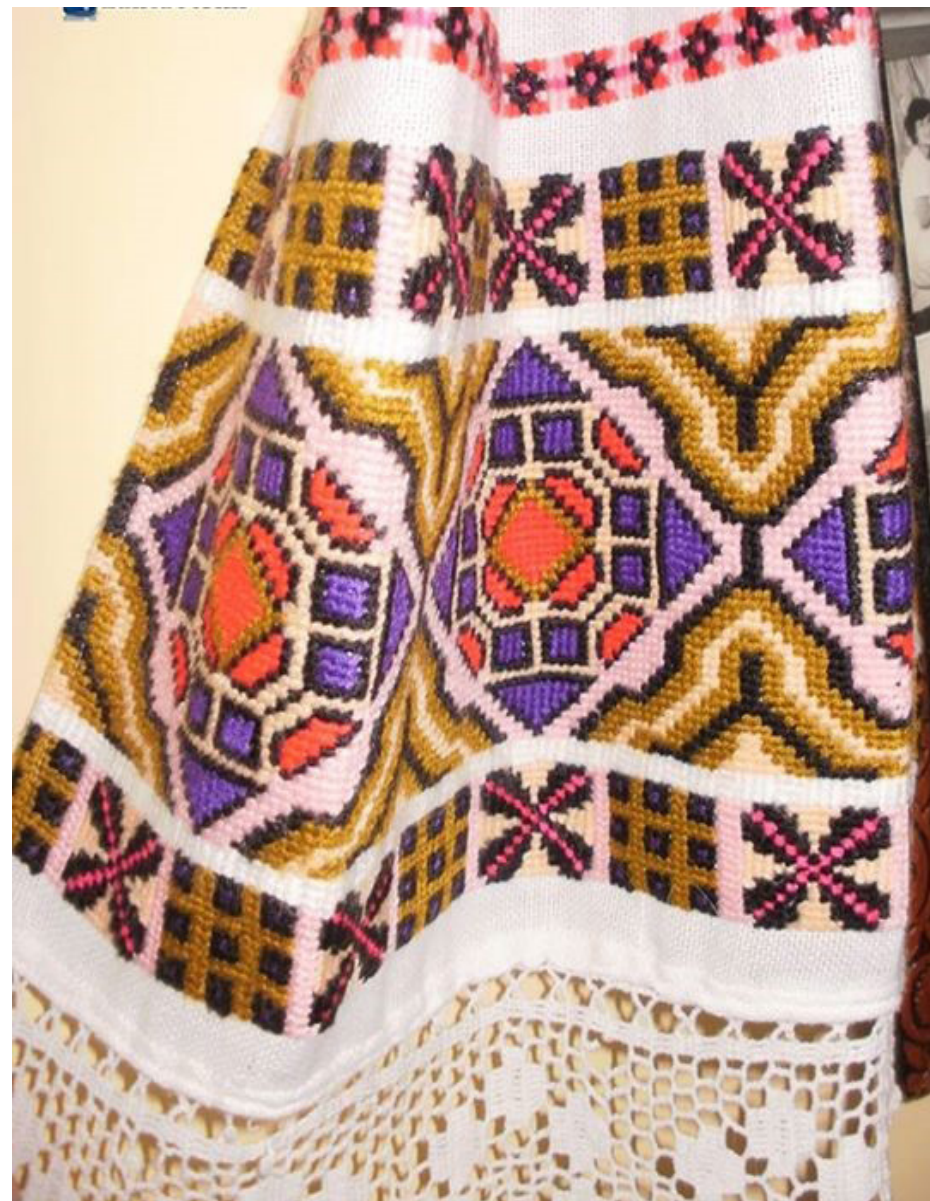
Proiectul: "Achiziții utilaje pentru prestări servicii în mediul rural" prevede achiziționat un utilaj de tip – buldoexcavator necesar executării de lucrări agricole.

Contractul de finanțare(CF): C 13312M11252222105/05.03.2014

Valoarea CF - euro 35.518 ; Valoarea CF -lei 155.721

Măsura 41.141 - "Sprijinirea fermelor agricole de semi – subzistență"

Valoare CF – euro 7.500

UAT - COMUNA LUNCA CERNII DE JOS beneficiar public

peisajul spectaculos al Cheilor Cernei
arhiva documentara fotografica Denis
Galaway (sec IX)

Acces: municipiul Hunedoara-Teliucu
Inferior – Toplița – Lunca Cernii
Populație: 905 locuitori (sursa INSSE; cf.
recensământ 2011)
Suprafața: 152,1 km²

Sate: Lunca Cernii de Jos-reședința de
comună, Lunca Cernii de Sus, Gura
Bordului, Negoiu, Valea Babii, Fântâna,
Meria.

Așezare geografică: în partea de sud-vest
a județului Hunedoara și
se întinde pe ramificațiile munților
Poiana Ruscăi, de-a lungul râului Cerna.
Vecinătăți: Est cu comuna Toplița și
comuna Răchitova, Sud cu comuna
Densuș și județul Caraș-Severin, Vest cu
județul Caraș-Severin și județul Timiș,
Nord cu comuna Bunila.

Distanțe : 46 km. de municipiul
Hunedoara, 70 km. de municipiul Deva
Patrimoniul local : Cheile Cernei,
construcții și instalații tehnice populare
-rezervația naturală "Cheile Cernei" (2
ha)

- construcții și instalații tehnice populare
:moara de apă; cuptor pane
-satul traditional Meria (1000 metrii

altitudine, fost sat de haiduci – celebrul
haiduc Petru Mantu-conform surselor
locale)

-colecția fotografică a pictorului britanic
Denis Galloway, gazduită de Muzeul de
Etnografie a Transilvaniei, Cluj -Napoca

Proiecte finanțate de către GAL Beneficiari publici

Proiectul nr. 1

Măsura 41.322 - "Renovarea, dezvoltarea
satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază
pentru economia și populația rurală
și punerea în valoare a moștenirii
rurale";

Proiectul : "Modernizare Drum
Comunal- DC 94 C – Lunca Cernii de
Jos- Meria, km 7+700 – km 8+360", a
constat în modernizarea, în satul Meria,
a unui sector de drum comunal, în vederea
facilitării accesului în sat a populației
comunei precum și a vizitatorilor în
bune condiții.

Contractul de finanțare (CF):

C 413322011252222148/10.06.2014

Valoarea CF - euro 44.781; Valoarea CF
– lei 199.588

Teritoriul european **LEADER**

Implementarea Planului de Dezvoltare Locală al Microregiunii
Țara Hațegului - ȚINUTUL PĂDURENILOR (2011-2015)

Comuna LUNCA CERNII DE JOS

Sursa de finanțare:

Axa 4 LEADER din Planul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR) 2007-2013, Fondul European pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală (FEADR).

Proiectul nr. 2

Măsura 41.322 - "Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază
pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale";
Proiectul : "Dotari camin cultural sat Lunca Cernii de Sus comuna Lunca Cernii de Jos"
prevede dotarea caminului în vederea desfasurarii în condiții optime a evenimentelor
culturale.

Contractul de finanțare (CF): C 413322011252222181/25.05.2015

Valoarea CF - euro 20.112; Valoarea CF – lei 89.035

BENEFICIARI PRIVAȚI

Măsura 41.121 - "Modernizarea exploatațiilor agricole";

Proiectul: "Achiziție utilaje pentru dezvoltare Întreprindere Individuală".
Beneficiarul privat a achiziționat un utilaj de tip - tractor și remorcă necesare
pentru desfășurarea în condiții moderne a activității din fermă.

Contractul de finanțare(CF) - C 411121011252222108/22.10.2014

Valoarea CF - euro 10.653; Valoarea CF - lei 47.991

UAT - COMUNA PEȘTIȘU MIC beneficiar public

a aparținut până în 1851 de Regimentul I al Graniței Militare din Transilvania.

Acces: municipiu Deva – Pestisu Mic

Populație: 1.207 locuitori (sursa INSSE; cf. recensământ 2011)

Suprafața: 51,3 km²

Sate: Peștișu Mic-reședința de comună, Josani, Valea Nandruului, Nandru, Almașu-Mic, Ciulpăz, Dumbrava, Cutin, Mânărau

Vecinătăți: Est - municipiile Deva și Hunedoara, Nord - comunele Cârjiți și Vețel, Vest - comunele Vețel și Cerbăl, Sud - comuna Cerbăl și municipiul Hunedoara.

Distanțe: 3 km. până la municipiul Hunedoara, 15,5 km până la Deva.

Patrimoniul local: vestigii dacice și romane, biserici de lemn, peșteri

-cultura Criș și Coțofeni

-urme dacice și romane

-satul tradițional Almașu Mic

-Biserica de lemn Sfântul Nicolae, Almașu Mic (secolul XVII)

-Schitul "Sfântul Ierarh Nectarie", sat Nandru

- Situl arheologic de la Nandru; Peșterile Curată și Spurcată(unelte din silex și quartit);

- satele Ciulpăz, Dumbrava, Cutin – agroturism în dezvoltare

Evenimente : nedeile satelor, Festivalul colindelor, Festivalul motocicliștilor.

Formația de dansuri Ciulpaz

Proiecte finanțate de către GAL:

Proiectul nr. 1

Măsura 41.322 - "Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale";
Proiectul: "Modernizare stradă în localitatea Peștișu Mic" constă în executarea de lucrări de modernizare a unei străzi, din satul Nandru, cu o lungime de 186 metri.

Contractul de finanțare(CF) - C 413322011252222116/11.10.2013

Valoarea CF – euro 35.295; Valoarea CF – lei 156.056

Proiectul nr. 2

Măsura 41.322 - "Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale";
Proiectul : "Dotarea cu echipamente tehnice și mobilier Cămin cultural, sat Nandru, comuna Peștișu Mic" prevede dotarea cu echipamente tehnice- sistem de sonorizare și mobilier – mese și scaune, în vederea desfășurării în condiții moderne a activităților culturale și artistice.

Contractul de finanțare(CF)

C 413322011252222145/11.06.2014

Valoarea CF - euro 9.000; Valoarea CF – lei 40.113

Teritoriul european **LEADER**

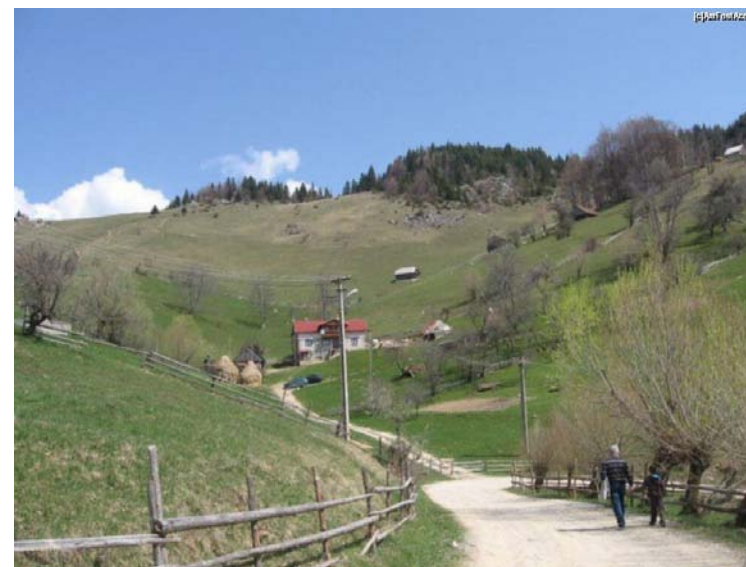
Implementarea Planului de Dezvoltare Locală al Microregiunii Țara Hațegului - Ținutul Pădurenilor (2011-2015)

Comuna PEȘTIȘU MIC

Sursa de finanțare:

Axa 4 LEADER din Planul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR) 2007-2013, Fondul European pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală (FEADR).

BENEFICIARI PRIVAȚI

Măsura 41.313 - "Încurajarea activităților turistice";
Proiectul: "Pensiune agroturistică Răzvan-Josani" prevede amenajarea unui imobil existent în vederea utilizării ca și pensiune agroturistică.
Contractul de finanțare(CF): C413313M11252222128/30.06.2014
Valoarea CF - euro 60.490; Valoarea CF - lei 269.107

Măsura 41.141 - "Sprijinirea fermelor agricole de semi - subzistență" ; 3 beneficiari privați
Valoare CF - euro 7.500/beneficiar

UAT - COMUNA PUI beneficiar public

atestare documentară din anul 1426, ca domeniu aparținând familiei nobiliare Puly de origine franceză; tradiție locală de sute de ani în organizarea târgurilor locale.

Acces: Hațeg – Sântămăria Orlea - Pui
Populație: 4.122 locuitori (sursa INSSE; cf. recensământ 2011)

Suprafața: 228,8 km²

Sate: Pui-reședința de comună, Galați, Fizești, Băiești, Rușor, Șerel, Hobița, Uric, Râul Bărbat, Ponor, Ohaba-Ponor, Federi

Așezare geografică: în partea de sud a județului Hunedoara

Vecinătăți: la Vest cu comuna Sălașu de Sus; la Nord-Vest cu comuna Sântămăria Orlea, la Nord cu comuna Boșorod, la Nord-Est cu comuna Orăștioara de Sus, spre Est cu comuna Baru.

Distanțe: 65 km. față de municipiul Deva.

Patrimoniul local: vestigii dacice și romane, biserica de lemn

- vestigii dacice (ceramica); valuri, șanturi și puncte de observare dacice; depozit de obiecte de fier dacice (Peștera Gaura);

- vestigii romane (leu funerar); Castrul roman de la Râul Bărbat

- așezare Coțofeni (punctul Halta); tezaur monetar(sec XVI)

-Biserica de lemn "Pogorărea Sfântului Duh" din satul Ponor, (secolul XVIII), monument istoric

- Biserica ortodoxă din satul Șerel(1896)

- Sit-ul arheologic "Peștera Bordu Mare"

din satul Ohaba-Ponor

- Rezervația naturală "Fănațele Pui" (13 ha)

- Rezervația naturală "Peștera Șura Mare" (5 ha)

- Rezervația naturală "Locul fosilifer Ohaba-Ponor" (10 ha)

- Parcul natural "Grădiștea Muncelului-Cioclovina"

- Case tradiționale țărănești din secolul al XIX-lea; Moară de apă în satul Șerel

- Evenimente: targul local Pui (in fiecare zi de luni)

Proiecte accesate la GAL

Proiectul nr. 1

Măsura 41.322 - "Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale"

Proiectul : "Construire hală agroalimentară Pui" prevede construirea unei hale agroalimentare moderne, acoperite și dotate conform normativelor UE, în care micii producători să beneficieze de condiții optime în cadrul târgurilor regionale, organizate săptămânal-tradiție de peste 100 de ani, târguri prin intermediul cărora micii producători din Țara Hațegului dar și din Regiunea Vest își valorifică producția de legume și fructe obținute în propriile gospodării.

Contractul de finanțare(CF)

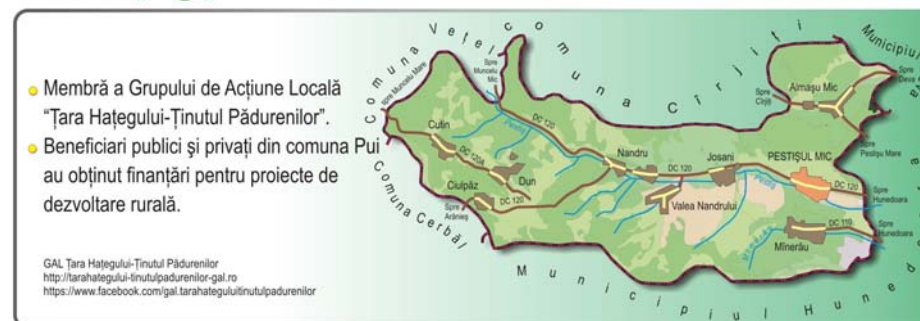
C 41332201125222131/07.03.2014

Valoarea CF - euro 90.023; Valoarea CF - lei 389.421

Teritoriul european **LEADER**

Implementarea Planului de Dezvoltare Locală al Microregiunii Țara Hațegului - Ținutul Pădurenilor (2011-2015)

Comuna PUI

Sursa de finanțare:

Axa 4 LEADER din Planul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR) 2007-2013, Fondul European pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală (FEADR).

Proiectul nr. 2

Măsura 41.322 - "Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale"; Proiectul: "Dotare camin cultural Pui, județul Hunedoara", prevede dotarea caminului cultural din sat Pui, în vederea desfășurării în condiții moderne a activităților culturale și artistice.

Contractul de finanțare (CF): C 41332201125222173/27.05.2015

Valoarea CF – euro 24.550; Valoarea CF – lei 108.658

Măsura 41.141 - "Sprijinirea fermelor agricole de semi – subzistență"; 1 beneficiar privat

Valoarea CF – euro 7.500

UAT - COMUNA RĂCHITOVA

beneficiar public

În anul 1360 este atestarea satului Răchitova, printr-un act de dănie al Voievodului Transilvaniei, pentru merite deosebite, dăruiește pe Stoian și Boian, fiii lui Mijin din Densuș, cu moșia Răchitova, la care s-au adăugat mai târziu Valea Ciulei, Văratecul și Mesteacănu unde s-au așezat iobagii (care din cauza asuprii feudale, s-ar fi stabilit aici cu secole în urmă, tocmai de prin părțile Albei-Iulia, satul Răchita); Acces: Hateg – General Berthelot - Răchitova

Populație: 1.330 locuitori (sursa INSSE; cf. recensământ 2011)

Suprafață: 73,6 km²

Sate: Răchitova-reședința de comună, Boița, Ciula-Mare, Ciula-Mică, Gotești, Mesteacănu, Vălioara.

Așezare geografică: în partea sudică a jumătății vestice a județului Hunedoara; relief muntos, reprezentat de prelungirile culmilor munților Poiana Ruscăi.

Vecinătăți: la Est cu comuna General Berthelot, la Sud cu comuna Densuș, la Nord cu comuna Toplița, la Vest cu comuna Lunca Cernii.

Distanțe: 20 km de orașul Hateg și 65 de km de municipiul Deva

Patrimoniul local: turn-cetate, biserică -Biserica românească din satul Răchitova- monument istoric;

-Ruinele turnului-cetate

-Satul Mesteacănu –situat la granița celor două ținuturi istorice Țara Hațegului și Ținutul Pădurenilor

Țuca de Răchitova- este una dintre cele mai bune băuturi autohtone, datorită

soiului local de prune.

Proiecte accesate la GAL :

Proiect nr. 1

Măsura 41.322 -"Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale"; Proiectul: "Modernizare sediu primărie, comuna Răchitova, județul Hunedoara" presupune înlocuirea sistemului de încălzire cu unul central-pe combustibil solid și construirea unei încăperi aferente centralei termice pe lemne, înlocuirea ușilor interioare, a timplăriei exterioare și a geamurilor, izolare termică a clădirii și zugrăvire interioară.

Contractul de finanțare(CF): C 413322011252222127/05.03.2014

Valoarea CF - euro 44.860; Valoarea CF - lei 194.055

Proiect nr. 2

Măsura 41.322 -"Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale";

Proiectul : "Dotare cămine culturale din Boița, Vălioara și Ciula Mare din comuna Răchitova" prevede achiziționarea de mobilier-mese, scaune și veselă, necesare pentru buna desfășurare a activităților culturale și tradiționale din comunitatea locală.

Contractul de finanțare (CF) :

C 413322011252222176/27.05.2015

Valoarea CF - euro 17.881; Valoarea CF - lei 80.512

Teritoriul european **LEADER**

Implementarea Planului de Dezvoltare Locală al Microregiunii Țara Hațegului - ȚINUTUL PĂDURENILOR (2011-2015)

Comuna RĂCHITOVA

- Membră a Grupului de Acțiune Locală "Țara Hațegului-Ținutul Pădurenilor".
- Beneficiari publici și privați din comuna Răchitova au obținut finanțări pentru proiecte de dezvoltare rurală.

Sursa de finanțare: Axa 4 LEADER din Planul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR) 2007-2013, Fondul European pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală (FEADR).

BENEFICIARI PRIVAȚI:

Măsura 41.141 - "Sprijinirea fermelor agricole de semi - subzistență" ; 3 beneficiari privați

Valoare CF – euro 7.500/beneficiar

UAT - COMUNA RÂU DE MORI beneficiar public

cel mai mare lac glaciar din România-
Lacul Bucura

cea mai puternică cetate cnezială din
Transilvania- Cetatea Colț

Acces: Hațeg – Sântămăria Orlea – Râu
de Mori

Populație: 3.153 locuitori (sursa INSSE;
cf. recensământ 2011)

Suprafața: 386,3 km²

Sate: Rîu de Mori-reședința de comună,
Clopotiva, Ostrov, Unciuc, Ostrovel,
Suseni, Brazi, Valea Diljii, Ohaba-Sibișel
Așezare geografică: situată în partea de
sud-vest a județului, la poalele Munților
Retezat; este străbătută de cea mai mare
apă curgătoare din Țara Hațegului - Rîul
Mare, și de pâraiele Rîusor și Sibișel.

Vecinătăți: comunele Sarmizegetusa,
Densuș, Totești, Sântămăria Orlea,
Sălașu de Sus și județele Caraș-Severin
și Gorj.

Distanțe: 18 km de orașul Hațeg

Patrimoniul local: biserici, Parcul
Național Retezat

Biserica de zid "Cuvioasa
Paraschiva", Clopotiva, monument
istoric;

Biserica de zid "Pogorârea Sfântului
Duh, Ostrov, monument istoric;

Biserica de zid "Sfântul Ioan
Botezătorul", Clopotiva, monument
istoric; Biserica parohială reformată-Rîu
de Mori, monument istoric;

Biserica cnezilor Căndea-Suseni,
monument istoric;

Casa nobiliară a Căndeștilor-Rîu de
Mori;

- ruinele Cetății Colț-Cetatea Cnezială

a Căndeștilor, secolul XIV, ctitorit de
Căndea care ulterior, a trecut la
religia catolică și și-a schimbat numele
în Kendeffy.

- Rezervația Științifică Gemenele (1630
ha)- arie protejată de interes național
situată în zona centrală a Parcului
Național Retezat fiind permise doar
activitățile științifice, cu acordul
Academiei Române.

- Rezervația naturală "Calcarele de la
Fața Fetii";

- Satul Clopotiva- case tradiționale

- Stațiunea montană Rîușor.

Personalități: Cristian Petru Bălan
(n. 1936) scriitor româno-american,
membru al Uniunii Scriitorilor din
România și al Academiei
Româno-Americană de Arte și Științe.

Proiecte finanțate de către GAL :

Proiect nr. 1

Măsura 41.322- "Renovarea, dezvoltarea
satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază
pentru economia și populația rurală și
punerea în valoare a moștenirii rurale";
Proiectul : "Amenajare drum între
livezi în comuna Rîu de Mori, județul
Hunedoara", prevede amenajarea
străzii-drum între livezi-prin realizarea
unei structuri rutiere suplă cu strat de
uzură din beton asfaltic, prevăzut cu
elemente de scurgerea apelor și siguranța
circulației.

Contractul de finanțare(CF)

C 41332201125222134/07.03.2014

Valoarea CF - euro 45.064; Valoarea CF
- lei 194.937

Teritoriul european **LEADER**

Implementarea Planului de Dezvoltare Locală al Microregiunii
Țara Hațegului - Ținutul Pădurenilor (2011-2015)

Comuna RÎU DE MORI

- Membră a Grupului de Acțiune Locală
"Țara Hațegului-Ținutul Pădurenilor".
- Beneficiari publici și privați din comuna Rîu de Mori au
obținut finanțări pentru proiecte de dezvoltare rurală.

GAL Țara Hațegului-Ținutul Pădurenilor
<http://tarahategului-тинutulpadurenilor-gal.ro>
<https://www.facebook.com/gal.tarahategului-тинutulpadurenilor>

Sursa de finanțare:

Axa 4 LEADER din Planul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR) 2007-2013,
Fondul European pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală (FEADR).

BENEFICIARI PRIVAȚI:

Proiectul nr 1

Măsura 41 121- "Modernizarea exploatațiilor agricole";
Proiectul: "Modernizare ferma prin achiziție de utilaje agricole noi în sat Valea Dăljii,
comuna Rîu de Mori, județul Hunedoara", prevede dotarea fermei cu utilaje agricole
performante în vederea creșterii productivității muncii.
Contractul de finanțare(CF) C41112101125222102/05.11.2013
Valoarea CF - euro 31.874; Valoarea CF - lei 139.745

Proiectul nr 2

Măsura 41.141 - "Sprijinirea fermelor agricole de semi - subzistență" ; 1 beneficiar
privat.
Valoarea CF - euro 7.500

UAT - COMUNA SARMIZEGETUSA

Ulpia Traiana Sarmizegetusa (Colonia Ulpia Traiana Augusta Dacica Sarmizegetusa) a fost capitala DACIEI ROMANE, situată la o distanță de 40 de km de Sarmizegetusa Regia, capitala DACIEI. Ruinele orașului antic constituie azi obiectul unui complex arheologic.

Acces: Hațeg – Totesti-Sarmizegetusa

Populație: 1.209 locuitori (sursa INSSE; cf. recensământ 2011)

Suprafața: 73,1 km²

Sate: Sarmizegetusa-reședința de comună, Breazova, Hobița-Grădiște, Păucinești, Zeicani

Așezare geografică: sud-vestul județului Hunedoara, la poalele muntelui Retezat, în partea de sud-vest a Țării Hațegului; se află la aproximativ 8 km depărtare de trecătoarea care face legătura între Banat și Transilvania și care purta în antichitate numele de Tapae.

Vecinătăți: Nord- comuna Densuș, Sud-Est - comuna Riu de Mori, Sud-Vest - județul Caraș-Severin .

Distanțe: 17 km. de orașul Hațeg,

Patrimoniul local: capitala Daciei romane

-complexul arheologic cuprinde:

- Amfiteatrul
- Templul zeiței Nemesis
- Templul lui Liber Pater
- Templul zeilor Domnus și Domna
- Sanctuarul Zeilor Aesculapius și Hygia
- Templu Mare
- Templul zeului Silvanus
- Horreum

•Praetorum procuratoris (sediul procuratorului financiar al Daciei Apulensis)

•Forul lui Traian (forum vetus)

•Forum novum

•Capitoliul

•Insulele de locuințe de la vest de cele două foruri

•Necropola estică;

-Muzeu arheologic al fostei colonii, înființat în 1982-expoziție permanentă.

-evenimente: nedei, tradiții legate de sărbătorile de iarnă, Dodoloiul-obicei de invocare a ploii practicat în zilele secetoase de vară de către copiii satului ; festivalul anual: "Dies Traiani"-19 septembrie cu ocazia zilei de naștere a Împăratului Traian, întemeietorul Sarmizegetusei, și "Ziua Recoltei"-14 octombrie.

Proiecte finanțate de către GAL:

Proiect nr. 1

Măsura 41.322 -"Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale";

Proiectul : "Reabilitare și extindere sediu primărie Sarmizegetusa", prevede construirea și amenajarea unui spațiu nou în care să funcționeze centrala termică ce deservește clădirea primăriei.

Contractul de finanțare(CF):

C 413322011252222133/06.03.2014

Valoarea CF - euro 44.412; Valoarea CF - lei 192.117

Teritoriul european **LEADER**

Implementarea Planului de Dezvoltare Locală al Microregiunii Țara Hațegului - Ținutul Pădurenilor (2011-2015)

Comuna SARMIZEGETUSA

Sursa de finanțare: Axă 4 LEADER din Planul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR) 2007-2013, Fondul European pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală (FEADR).

BENEFICIARI PRIVAȚI

Măsura 41.141 - "Sprijinirea fermelor agricole de semi - subzistență" ; 8 beneficiari privați.

Valoare CF – euro 7.500/beneficiar

UAT - COMUNA SĂLAȘU DE SUS

Festivalul Narciselor; locul de origine al celebrei familii Nopcea

Acces:Hațeg – Sântămăria Orlea – Salasu de Sus

Populație: 2.359 locuitori (sursa INSSE; cf. recensământ 2011)

Suprafața: 223,03 km²

Sate: Sălașu de Sus--reședința de comună, Sălașu de Jos, Coroiștei, Mălăiești, Nucșoara, Ohaba de Sub Piatră, Paroș, Peștera, Râu-Alb, Râu-Mic, Zăvoi.

Așezare geografică: sud-vest a județului Hunedoara, în sudul Depresiunii Hațeg, străjuită de masivul Retezat în partea de sud.

Vecinătăți: comunele Riu de Mori, Sântămăria Orlea, Pui, și orașul Uricani.

Distanțe: 14 km. de orașul Hațeg.

Patrimoniul local: cetate și curte cnezala medieval, biserici, ruine romane, parc național

-Biserica Sfinții Apostoli "Petru și Pavel", Sălașu de Sus;

-Curtea Cnezială, Sălașu de Sus; Cetatea Cnezială Mălăiești;

-Biserica "Înălțarea Domnului", Nucșoara;

-Biserica Parohială Reformată -, Râu Alb;

-Biserica Pogorârea Sfântului Duh -, Paroș;

-Biserica Sfinții Atanasie și Chiril, Sălașu de Sus;

-Biserica "NEMEȘILOR" -, Sălașu de Sus;

-Ruinele podului roman de la Ohaba de

Sub Piatră;

-Fânețele cu Narcise;

-Peștera din satul Peștera;

-Cascada Lolaia;

- Parcul Național Retezat (70% din suprafața comunei) monument al naturii inclus pe lista rezervațiilor naturale ale Biosferei de către UNESCO, din anul 1979.

-Evenimente: Festivalul Narciselor (luna iulie); Șezătoarea de la Nucșoara

Proiecte finanțate de către GAL:

Proiectul nr. 1

Măsura 41.322 - "Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale"

Proiectul : "Amenajare spațiu public de recreere în comuna Sălașu de Sus, județul Hunedoara". Prin intermediul proiectului s-au amenajat, în zona din fața sediului primăriei, sectoare peisagistice pentru odihnă, recreere, mișcare, dotate cu bănci și jocuri în aer liber destinate copiilor.

Contractul de finanțare(CF):

C 41332201125222102/19.07.2013

Valoarea CF - euro 45.000; Valoarea CF - lei 198.967

Teritoriul european **LEADER**

Implementarea Planului de Dezvoltare Locală al Microregiunii
Țara Hațegului - Ținutul Pădurenilor (2011-2015)

Comuna SĂLAȘU DE SUS

- Membră a Grupului de Acțiune Locală "Țara Hațegului-Ținutul Pădurenilor"
- Beneficiari publici și privați din comuna Sălașu de Sus au obținut finanțări pentru proiecte de dezvoltare rurală

GAL Țara Hațegului-Ținutul Pădurenilor
<http://tarahategului-tinutulpadurenilor-gal.ro>
<https://www.facebook.com/gal.tarahateguluiTinutulPadurenilor>

Sursa de finanțare:

Axa 4 LEADER din Planul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR) 2007-2013,
Fondul European pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală (FEADR).

Proiectul nr.2

Măsura 41.322 - "Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală

și punerea în valoare a moștenirii rurale » ;

Proiectul : "Dotarea căminului cultural din satul Sălașu de Sus comuna Sălașu de Sus", prevede dotarea căminului cultural în vederea desfășurării în condiții moderne a activităților culturale și artistice.

Contractul de finanțare (CF): C 41332201125222172/29.05.2015

Valoarea CF - euro 20.528; Valoarea CF - lei 90.856

BENEFICIARI PRIVAȚI

Măsura 41.312 - "Sprijinirea pentru crearea și dezvoltarea de microintreprinderi"

Proiectul: "Achiziție de utilaje agricole în comuna Sălașu de Sus, sat Sălașu de Sus, județul Hunedoara", prevede achiziționarea unui utilaj necesar modernizării activității și eficientizării producției cu scopul majorării profitului din propria fermă.

Contractul de finanțare (CF): C413312M11252222117/27.06.2014
Valoarea CF - euro 12.978; Valoarea CF - lei 58.099

Măsura 41.313 - "Incurajarea activitatilor turistice"

Proiectul: "Pensiune agroturistică" prevede realizarea unei pensiuni agroturistice in comuna Salasu de Sus, sat Malaiesti.

Contractul de finanțare (CF): C413313M11252222101/17.02.2014
Valoarea CF - euro 67.964; Valoarea CF - lei 297.974

Măsura 41.312 - "Sprijinirea pentru crearea și dezvoltarea de microintreprinderi"

Proiectul: " Achizitie echipamente pentru activitatea de topografie", prevede achiziționarea unor echipamente specifice activității de topografie, cu scopul modernizării și eficientizării activității pe care o desfășoară.

Contractul de finanțare(CF): C413312M11252222107/16.05.2014
Valoarea CF – euro 7.347; Valoarea CF – lei 32.795

Măsura 41.141 - "Sprijinirea fermelor agricole de semi – subzistență" ; 7 beneficiari privați.

Valoare CF – euro 7.500/beneficiar

UAT - COMUNA SÂNTĂMĂRIA ORLEA beneficiar public

atestată documentar în anul 1331, sub denumirea de „villa Sancte Marie”

Acces: Hațeg - Sântămăria Orlea

Populație: 3.251 locuitori (sursa INSSE; cf. recensământ 2011)

Suprafața: 67,8 km²

Sate: Sântămăria Orlea-reședința de comună, Balomir, Bucium, Ciopeia, Săcel, Sînpetru, Subcetate, Vadu.

Balomir – se afla pe renumitul drum roman al lui Traian, la confluența văii Dragaci cu valea Sibișel. Este atestat în anul 1444 cu numele de Aresth.

Bucium Orlea – în zona de defileu a Streiului, în aval de Balomir. Toponimul are la baza apelativul „bucium” – butuc rămas la radacină după tăierea unui copac. Numele evocă vremurile străvechi în care populația băștinașă tăia pădurea pentru a crea spații pentru adăposturi, locuri de arătura sau fânețe.

Ciopeia – pe șoseaua Simeria – Hațeg – Petroșani, aproape de malul Streiului. Numele satului a cunoscut o serie de transformări în decursul timpului: 1453 – Thopal, Chopal; 1494 – Chapolya ; 1498 – Chepee, Chepey, Cheppey; 1733 – Tsopeia. Toponimul provine de la numele de familie Ciopei.

Sântămăria Orlea – între văile Râul Mare și Sibișel. Numele localității este compus din numele Sfintei Maria (hramul bisericii) și Orlea – denumirea dealului

care domina întreaga regiune. Este o așezare veche, menționată documentar din anul 1363. Din anul 1447, localitatea devine proprietate a familiei Câdea, devenită nobilă prin participarea membrilor ei la luptele împotriva turcilor.

Sînpetru – este aproape unit cu satul Săcel, dar în amonte de acesta. Ambele sate urmaresc malul stâng al văii Sibișel. Subcetate – se afla așezat în defileul Streiului. Numele satului provine de la cetatea, sau mai bine zis de la turnul de veghe de pe dealul Orlea, pe stâncile caruia este așezat. Comunitatea de aici este una dintre cele mai vechi din ținut, iar pe la 1855 este menționată în documente ca fiind în întregime iobăgită.

Vadu este situat în lungul malului stîng al Râului Mare, aproape de satul Nălaț, pe malul lacului de acumulare.

Așezare geografică: punct de referință al Țării Hațegului, este situată în centrul jumătății sudice a județului Hunedoara, la sud de orașul Hațeg, pe malul drept al Râului Mare.

Vecinătăți: la Nord cu orașul Hațeg și comuna Bretea Română, la Est cu comuna Boșorod, la Sud cu comunele Pui și Sălașu de Sus, iar la Vest cu comuna Totești și Riu de Mori.

Teritoriul european **LEADER**

Implementarea Planului de Dezvoltare Locală al Microregiunii Țara Hațegului - Ținutul Pădurenilor (2011-2015)

Comuna SÎNTĂMĂRIA ORLEA

- Membră a Grupului de Acțiune Locală "Țara Hațegului-Ținutul Pădurenilor"
- Beneficiari publici și privați din comuna Sântămăria Orlea au obținut finanțări pentru proiecte de dezvoltare rurală

GAL Țara Hațegului-Ținutul Pădurenilor
<http://tarahategului-tinutulpadurenilor-gal.ro>
<https://www.facebook.com/gal.tarahategulutinutulpadurenilor>

©TRANSILVANIA EXPRESS

Sursa de finanțare:
Axa 4 LEADER din Planul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR) 2007-2013, Fondul European pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală (FEADR).

Distanțe: 29,2 km față de municipiul Hunedoara

Patrimoniul local: biserici medievale de piatră, castele medievale, drumul roman, situl fosilifer, personalități istorice.

-Biserica cnezilor Câdea din Sântămăria-Orlea(gotic-roman, secolul XIII) se numără printre cele mai vechi biserici din spațiul românesc. În interior se află un valoros ansamblu de pictură murală bizantin-ortodoxă; monument istoric;

-Castelul baroc din Sântămăria Orlea fost construit de către familia Câdea (Kendeffy) în 1782;un eveniment interesant al istoriei castelului a fost relatat în presa din epocă: soții moștenitori de tron ai imperiului Stefania și Rudolf au petrecut 10 zile la castel, în luna august a anului 1882, cu ocazia renumitelor campanii de vânătoare din Munții Retezat.

-Biserica „Sfântul Mare Mucenic Gheorghe” din Sînpetru (secolul XIV)- printre cele mai vechi monumente românești de zid păstrate în Transilvania; fostă capelă de curte a uneia dintre familiile românești de „Zenthpeterfalua”, atestate în 1411; ctitorul acestei biserici este unul din cnejii locali din Sînpetru, posibil Dan, tatăl lui Ștefan (jurat al Țării Hațegului între 1411 și 1418), sau un altul, poreclit „Hitemre” („Pe Credința mea”); monument istoric.

-Situl fosilifer cu dinozauri Sînpetru este o arie protejată de interes național, care corespunde categoriei a IV-a IUCN (rezervație naturală, de tip paleontologic), inclusă în Geoparcul Dinozaurilor „Țara Hațegului” (suprafață de 5,0 ha); paleofauna reptiliană de la Sînpetru este reprezentată de specii de dinozauri, crocodili, broaște țestoase.

-Casa Dinozaurilor pitici, Sînpetru;

-Drumul roman- ce leaga Ulpia Traiana de Sarmizegetusa Regia – Munții Oraștiei

-Turnul Cetății pe dealul Orlea (Subcetate)

-Castelul Contelui Nopcsa din Săcel
Familia Nopcsa este una dintre cele mai cunoscute din toată Transilvania, fiind atestată documentar din 1367. Numele familiei, Nopchia, care înseamna „Noapte”, a fost maghiarizat după 1701, devenind Nopcsa. Cu toate acestea, în 1848 Laszlo (Vasile) Nopcsa încă se considera român și participa la Adunarea Natională a românilor de la Blaj. Vasile Nopcsa a fost un personaj foarte interesant, prin biografia lui de-a dreptul spectaculoasă. Despre el se spune că a fost celebrul tâlhar Fața-Neagră, un soi de haiduc, care noaptea ataca nobilii bogați și îi ajuta pe săraci.

Scriitorul maghiar Jokay Mor, cu câțiva ani înaintea lui Bram Stoker, publica Sarmanii bogați, un roman în care acțiunea se petrece în zona Hațegului. Personajul central este baronul Hatzegy, un tâlhar supranumit și

Fața-Neagră. Asemanarea dintre acest personaj și baronul Laszlo Nopcsa este atât de mare, încât mulți i-au identificat pe cei doi, mai ales că, după apariția romanului, familia Nopcsa a avut două procese cu scriitorul, pe care le-a pierdut. Mai mult, Vasile Nopcsa a dispărut de la domiciliul din Săcel. Toți barbații din clanul Nopcsa au fost oameni

deosebiți. Unul dintre ei a fost celebrul Franz Nopcsa un reputat paleontolog de la începutul secolului XX. El a făcut primele studii despre dinozaurii din zona Hațegului.

Proiecte finanțate de către GAL:

Proiectul nr. 1

Măsura 41.322 - “Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale”.

Proiectul : ” Reabilitare cămin cultural în localitatea Sântămăria Orlea, comuna Sântămăria Orlea, județul Hunedoara” ; lucrările de modernizare și reabilitare au constat în refacerea finisajelor interioare și exterioare, înlocuirea elementelor de tâmplărie, construirea unei rampe de beton pentru accesul persoanelor cu dizabilități, amenajare grup sanitar, schimbarea parțială a șarpantei.

Contractul de finanțare (CF): C413322011252222109/03.07.2013

Valoarea CF – euro 45.000; Valoarea CF – lei 198.967

Proiectul nr. 2

Măsura 41.322 - “Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale”;

Proiectul: ”Înființare spațiu public de recreere-teren de sport- in localitatea Sântămăria Orlea,

comuna Sântămăria Orlea, județul Hunedoara” consta în construirea unui teren de sport, loc de recreere și de practicare a sportului în aer liber pentru populația comunei de toate vârstele. Construirea terenului de sport implică și lucrări de terasamente și modelare a terenului.

Contractul de finanțare(CF): C 413322011252222142/09.04.2014

Valoarea CF - euro 43.196; Valoarea CF - lei 192.524

Proiectul nr. 3

Măsura 41.322 - “Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale”;

Proiectul: ”Dotarea căminelor culturale din satele Sântămăria Orlea și Subcetate, comuna Sântămăria Orlea județul Hunedoara”, isi propune dotarea celor doua camine culturale apartinatoare comunei in vederea desfasurarii in conditii optime a activitatilor culturale.

Contractul de finanțare (CF): C 413322011252222175/29.04.2015

Valoarea CF - euro 19.812; Valoarea CF - lei 89.207

Proiectul nr. 4

Măsura 41.322 - “Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale”;

Proiectul: ”Dotarea caminului

cultural din satul Ciopeia, comuna Sântămăria Orlea, județul Hunedoara”

Contractul de finanțare (CF): C 413322011252222182/29.04.2015

Valoarea CF - euro 7.898 ; Valoarea CF - lei 37.964

BENEFICIARI PRIVAȚI

Proiectul nr 1

Măsura 41.312 - “Sprijinirea pentru crearea și dezvoltarea de microintreprinderi”;

Proiectul: ”Achiziție de utilaje prestări servicii în agricultură”, prevede achiziționarea unui utilaj de tip tractor necesar modernizării activității și eficientizării producției cu scopul majorării profitului din propria fermă.

Contractul de finanțare(CF) C413312M11252222113/28.04.2014

Valoarea CF - euro 25.775; Valoarea CF - lei 114.879

Proiectul nr 2

Măsura 41.312 - “Sprijinirea pentru crearea și dezvoltarea de microintreprinderi”;

Proiectul: ” Înființare unitate de prestări servicii în agricultură”, prevede achiziționarea unui utilaj de tip tractor cu plug, utilaj necesar activității și eficientizării producției cu scopul majorării profitului din propria fermă.

Contractul de finanțare(CF) C413312M11252222102/07.02.14

Valoarea CF – euro 25.776; Valoarea CF – lei 113.009

UAT - COMUNA TELIUCUL INFERIOR

localitate minieră din perioada daco-romana -extragerea zăcămintelor feroase de pe versantul est al muntilor Poiana Ruscă; minele de fier din Dacia au fost concesionate unor arendași, "conductores ferrariorum", cum rezultă dintr-o inscripție găsită la Teliucul Inferior, datată pe vremea lui Caracalla. Acces: Pestișu Mare – municipiul Hunedoara –Teliucu Inferior
Populație: 2.344 locuitori (sursa INSSE; cf. recensământ 2011)
Suprafața: 39,50 km²

Sate: Teliucu Inferior-reședința de comună, Cinciș-Cerna, Izvoarele,Teliucu Superior

Așezare geografică: în zona central – sudică a județului Hunedoara

Vecinătăți: la Nord cu municipiul Hunedoara, spre Sud cu orașul Hațeg, la Est cu orașul Călan, la SE cu comuna Bretea Română, iar la Vest cu comunele Ghelar și Toplița.

Distanța față de cel mai apropiat centru urban: 8 km. până la municipiul Hunedoara

Patrimoniul local: vestigii dacice și romane, biserici, lacul Cinciș

-Zona turistică a Lacului Cinciș, denumit și "Marea hunedorenilor"; Lacul Cinciș reprezintă o mare atracție în special pentru împătimitii pescuitului, aici organizându-se concursuri ,chiar și campionate naționale de pescuit.

-Villa rustică de la Cinciș-Cerna (perioada daco-romana),în punctul numit la Popeasca ; în anul 1935 s-au

descoperit statui de piatră reprezentând un bărbat în togă și două femei, în mărime naturală.

-Necropola tumulară de la Cinciș-Cerna; caracterul etnic dacic al cimitirului este dat de ritul tradițional al incinerării și tipul de tumul cât și elementele de cultură materială dacică – ceramica lucrată cu mâna.Necropola cuprinzând 17 morminte tumulare, (dintre care patru se află în interiorul unui monument funerar zidit) este atribuită unei colectivități legată de exploatarea minelor de fier din regiune.Villa este o construcție din piatră legată cu mortar (opus incertum), din care s-au păstrat fundațiile clădirii și materiale arheologice ca ceramica romană, obiecte din fier, etc.

-satul Izvoarele (Lingina) la o altitudine de cca 550 m, sat care se află într-o zonă foarte pitorească, învecinată cu Țara Hațegului, traseu de transumanță pe unde trec" pădurenii" spre târgul de la Hațeg .

Personalități: Iancu de Hunedoara- în tradiția poporului se spune că voievodul Iancu de Hunedoara s-a născut la Cinciș, de unde ar fi fost mama lui, ca mărturii ale acestui fapt stau frescele religioase datând din secolul al XVIII –lea descoperite la biserica din Cinciș și unde se presupune că este portretul fizic al lui Iancu de Hunedoara, diploma lui Iancu de Hunedoara din 1447 dată din cetatea Timișoarei(monografia Huniadeștilor de Teodor Popa din 1928)și alte

Teritoriul european **LEADER**

Comuna **TELIUCUL INFERIOR**

Implementarea Planului de Dezvoltare Locală al Microregiunii Țara Hațegului - ȚINUTUL PĂDURENILOR (2011-2015)

- Membră a Grupului de Acțiune Locală "Țara Hațegului-Ținutul Pădurenilor"
- Beneficiari publici și privați din comuna Teliucu Inferior au obținut finanțări pentru proiecte de dezvoltare rurală

GAL Țara Hațegului-Ținutul Pădurenilor
<http://tarahategului-tinutulpadurenilor-gal.ro>
<https://www.facebook.com/gal.tarahategulutinutulpadurenilor>

©TRANSILVANIA INTERPRESS

Sursa de finanțare:

Axa 4 LEADER din Planul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR) 2007-2013, Fondul European pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală (FEADR).

asemenea mărturii care sunt cuprinse în lucrarea " Documentar privind satul Cinciș ,județul Hunedoara " .

Proiecte finanțate de către GAL:

Proiectul nr. 1

Măsura 41.322 - "Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale" ;

Proiectul : " Modernizare străzii Cernei în localitatea Cinciș Cerna " asigură reabilitarea principalei artere de circulație, pe care sunt localizate obiective de interes public – biserica, etc.

Contractul de finanțare(CF):C 41332201125222104/12.09.2013

Valoarea CF - euro 45.137; Valoarea CF – lei 199.573

Proiectul nr. 2

Măsura 41.322 - "Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale";

Proiectul: "Achiziționare utilaje pentru serviciul dezvoltare locală și gospodărire comună al comunei Teliucu Inferior" prevede achiziționarea unui utilaj care va asigura întreținerea drumurilor comunale, menținerea în stare de funcționare a altor căi de circulație, a locurilor de joacă pentru copii, a spațiilor verzi, dezapezirea drumurilor pe timp de iarnă, combaterea poleiului și păstrarea în regim de permanență a curățeniei.

Contractul de finanțare (CF):C 41332201125222171/24.04.2015

Valoarea CF - euro 25.011; Valoarea CF - lei 110.698

UAT - COMUNA TOPLIȚA beneficiar public

ruine romane ale unor topitorii și furnale care atesta prelucrarea minereului de fier în zona

Acces: municipiul Hunedoara – Teliucu Inferior - Toplița

Populație: 715 locuitori (sursa INSSE; cf. recensământ 2011)

Suprafața: 50,8 km²

Sate: Toplița-reședință de comună, Dăbica, Dealu Mic, Goleș, Hășdău, Mosoru, Văləri.

Așezare geografică: sud-vestul județului Hunedoara, în zona etno-folclorică Ținutul Pădurenilor, Munții Poiana Ruscă
Vecinătăți: la Nord - comuna Ghelari; la Nord-Vest - comuna Bunila; la Vest - comuna Lunca Cernii de Jos; la Sud - comuna Răchitova; la Sud-Vest – orașul Hațeg și comuna Teliucu Inferior.

Distanțe: 23 km de municipiul Hunedoara.

Patrimoniul local:

-patrimoniu local bogat în construcții și tradiții milenare privind extragerea și prelucrarea minereurilor

Minele de fier din acest ținut sunt menționate într-un document din anul 1493, astfel: „oppidum Hunyad, ville volachales et montane ferri de Hunyod”. Într-un alt document, la 1508, apare scris: „Oppidum Hunyad necnon... volachales et montana ferrea”. Urbariul din 1681-1682 menționează în Ținutul Pădurenilor cinci „mine de fier” prin care noi trebuie să înțelegem cinci topitorii:

- Plosca, pe apa Runcului, în apropiere de Govajdia;

- Toplița, pe apa Cernei;
- Nadrab, pe apa Nadrab, un afluent al Runcului (Govajdia de astăzi);
- Limpert, pe apa Limpert, în apropierea Nadrabului;
- Baia Nouă („Baia Doamnei”), în satul Baia Craiului, astăzi dispărut din cauza lacului de acumulare Cinciș, amenajat după anii 1960.

Toate aceste topitorii luau minereul de la mina de fier Ghelari.

-Atelierul Toplița(1674), atelier de „tip nemțesc”, cuptoare cu vatra deschisă pentru obținerea lupelor direct din minereu. Forța mecanică era asigurată cu o roată de apă. Alături funcționa o forja și un ciocan mecanic.

- Atelierul Nou sau Baia Nouă (1674) era așezat pe râul Cerna, în aval de atelierul Toplița, în imediata apropiere a acestuia. În 1754, atelierul era dotat cu patru cuptoare pentru decarbonarea fontei și două ciocane acționate hidraulic pentru forjarea lupelor. În 1865 a fost scos definitiv din funcțiune.

- Furnalului Toplița (1781), primul furnal modern din sud-vestul Transilvaniei, 01 iulie 1781 este pus în funcțiune, la inițiativa lui Zaharia Pascu.

-vestigii preistorice :”Toporul de cupru”descoperit în satul Goleș

-Biserica din lemn Sf. Nicolae din satul Văləri, din sec. XVII.

-Vaile raurilor Cerna și Valarita;

-Ansamblul folcloric “Pădureanca” – laureat al mai multor festivaluri naționale și internaționale de folclor

Teritoriu european **LEADER**

Implementarea Planului de Dezvoltare Locală al Microregiunii Țara Hațegului - ȚINUTUL PĂDURENILOR (2011-2015)

Comuna **TOPLIȚA**

- Membră a Grupului de Acțiune Locală “Țara Hațegului-Ținutul Pădurenilor”
- Beneficiari publici și privați din comuna Toplița au obținut finanțări pentru proiecte de dezvoltare rurală

GAL Țara Hațegului-Ținutul Pădurenilor
<http://tarahategului-ținutulpadurenilor-gal.ro>
<https://www.facebook.com/gal.tarahategului/ținutulpadurenilor>

©TRANSILVANIA IN EXPRESS RĂCHITOVA

Sursa de finanțare:

Axa 4 LEADER din Planul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR) 2007-2013, Fondul European pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală (FEADR).

Proiecte finanțate de către GAL :

Proiectul nr. 1

Măsura 41.322 - “Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale”;

Proiectul ”Reabilitare Căminul Cultural în localitatea Văləri”, prevede recondiționarea clădirii existente, iar prin realizarea lui vor putea fi susținute și organizate evenimente culturale(spectacole, expoziții de artă populară locală, ateliere de lucru, muzică, dans, repetiții ale ansamblului local, etc.)

Contractul de finanțare(CF) C 41332201125222146/28.05.2014

Valoarea CF - euro 43.828; Valoarea CF - lei 195.341

Proiectul nr. 2

Măsura 41.322- “Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale” ;

Proiectul : « Dotarea Căminului cultural din satul Hășdău, comuna Toplița » prevede dotarea căminului cultural din sat cu echipamente tehnice, mobilier, veselă și costume populare pentru buna desfășurare a activităților culturale din sat precum și pentru reluarea activității ansamblului Pădureanca (premiul I la Festivalul Național de la Mamaia cu “Nunta Pădurească”) și perpetuarea tradițiilor locale și a moștenirii culturale

Contractul de finanțare (CF): C 41332201125222178/17.06.2015

Valoarea CF - euro 20.290; Valoarea CF - lei 91.359

Proiectul nr. 3

Măsura 41.313d - “Încurajarea activităților turistice” ;

Proiectul: ”Promovarea turismului cultural și al valorilor tradiționale în comuna Toplița, Ținutul Pădurenilor” prevede realizarea unei broșuri-tip album și a unor pliante având ca scop promovarea turistică a zonei, a valorilor istorice și tradiționale.

Contractul de finanțare(CF) C 41331301125222118 /27.06.2014

Valoarea CF - euro 7.583; Valoarea CF - lei 34.168

UAT - COMUNA TOTEȘTI

beneficiar public

Castelul Pogany (secolul XVIII) în care s-a născut și a locuit pictorița Margarit Pogany, muza și iubita sculptorului Constantin Brâncuși

Acces: Hațeg- Totești

Populație: 1.893 locuitori (sursa INSSE; cf. recensământ 2011)

Suprafața: 22,03 km²

Sate: Totești-reședința de comună, Păclișa, Cârnești, Copaci, Reea.

Așezare geografică: Comuna Totești este situată în Țara Hațegului, în partea de sud-est a Județului Hunedoara

Vecinătăți: la Nord, comuna General Berhelot, la Nord-Est orașul Hațeg, la Est, comuna Sântămăria Orlea, la Sud comuna Rîu de Mori, la Sud-Vest comuna Sarmizegetusa, la Vest comuna Densuș.

Distanțe: la 6 km de orașul Hațeg

Patrimoniul local: castel medieval, ruine romane

-Castelul Pogany din satul Păclișa, (secolul XVIII), monument istoric; În superba constructivă barocă s-a născut și a locuit pictorița Margarit Pogany, muza și iubita sculptorului Constantin Brâncuși

-Parcul castelului Pogany;

-Vila Rustica din satul Cârnești (epoca română)-la circa 300 m vest de sat, la sud de drumul spre Ostrov, în punctul numit Mezeiniță.

-castelul din Cârnești, construit între anii 1871-1875, în stil neorenaștist

-Lacul de acumulare de la Păclișa.

Proiecte finanțate de către GAL:

Proiect nr. 1

Măsura 41.322 - "Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale"
:Proiectul : "Amenajare terenuri de sport în comuna Totești, județul Hunedoara", prevede amenajarea a două (2) terenuri de sport în localitatea Păclișa.

Contractul de finanțare(CF): C 41332201125222128/17.02.2014

Valoarea CF – euro 44.999; Valoarea CF – lei 194.656

Proiectul nr. 2

Măsura 41.322 - "Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale";

Proiectul: "Dotarea Căminelor Culturale din satele Totești și Cârnești, Comuna Totești"; prevede dotarea căminelor culturale din cele două sate cu echipamente tehnice, mobilier și veselă, necesare pentru buna funcționare și desfășurare a activităților culturale din cele două sate.

Contractul de finanțare (CF):

C 41332201125222170/28.05.2014

Valoarea CF - euro 39.542; Valoarea CF - lei 175.012

Teritoriul european **LEADER**

Implementarea Planului de Dezvoltare Locală al Microregiunii Țara Hațegului - Ținutul Pădurenilor (2011-2015)

Comuna TOTEȘTI

- Membră a Grupului de Acțiune Locală "Țara Hațegului-Ținutul Pădurenilor"
- Beneficiari publici și privați din comuna Totești au obținut finanțări pentru proiecte de dezvoltare rurală

GAL Țara Hațegului-Ținutul Pădurenilor
<http://tarahategului-tinutulpadurenilor-gal.ro>
<https://www.facebook.com/gal.tarahateguluiitinutulpadurenilor>

Sursa de finanțare: Axa 4 LEADER

din Planul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR) 2007-2013, Fondul European pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală (FEADR)

BENEFICIARI PRIVAȚI

Măsura 41.141 - "Sprijinirea fermelor agricole de semi – subzistență"
Valoarea CF – euro 7.500/beneficiar

UAT - COMUNA VEȚEL beneficiar public

asezare romana cu port la Mures

Acces: municipiul Deva - Vețel

Populație: 2.872 locuitori (sursa INSSE; cf. recensământ 2011)

Suprafața: 113,9 km²

Sate: Vețel - reședința de comună, Boia Bârzii, Bretelin, Căoi, Herepeia, Leșnic, Mintia, Muncelu Mare, Muncelu Mic, Runcu Mic.

Așezare geografică: amplasată la confluența munților Poiana Ruscă cu râul Mureș, în partea centrală a județului Hunedoara. Sistemul rural Vețel include doua subsisteme habitaționale caracterizate de așezarea specifică a acestui teritoriu. Subsistemul de culoar al Mureșului unde se includ axial satele Mintia, Vețel și Leșnic și marginal satele Bretelin și Herepeia, apoi urmat de subsistemul Munții Poiana Ruscă în care se includ satele Muncelu Mic, Muncelu Mare, Runcu Mic și Boia Bârzii Vecinătăți: în Nord cu comuna Ilia, Brănișca și Șoimuș, la Est și Sud- Est cu comunele Pestișul Mic, Cârjiți și municipiul Deva; la Sud cu comuna Cerbăl, la Vest cu Dobra și Ilia.

Distanțe: 14 km de municipiul Deva

Patrimoniul local: biserici de lemn și piatră, castel, ruine romane

-Biserica de lemn "Pogorârea Sfântului Duh" din satul Boiu Bârzii, (secolul XVIII), monument istoric

-Biserica de lemn "Cuvioasa Paraschiva" din satul Herepeia, (secolul XVIII), monument istoric

-Biserica de lemn "Duminica Tuturor Sfinților" din satul Muncelu Mare, (1762), monument istoric

-Biserica de lemn "Cuvioasa Paraschiva" din satul Muncelu Mic, (1869)

Biserica de lemn "Pogorârea Sfântului Duh" din satul Runcu Mic, (1720)

-Biserica de piatră "Sfântul Nicolae" din satul Leșnic, (secolul al XIV-lea), monument istoric ctitorie a cneazului Dobre Romanul.

-Biserica reformată din Mintia, construcție secolul al XVI-lea, monument istoric
Castelul din Mintia (1640), monument istoric; Parcul cu arbori seculari ai castelului din Mintia

-Așezarea romană de la Micia (Vețel)-avea statut rural (pagus), dar prezenta un înalt grad de urbanizare, cu rețea stradală ortogonală, edificii publice monumentale (terme, amfiteatru etc) și un port la Mureș (amenajat cu cheiuri din zidărie de piatră)
-Valea Caoiului- în plină dezvoltare turistică

-Cabana Capatiana; Cabana Popasul Vanatorilor; Pensiunea Minexfor

Proiecte finanțate de către GAL :

Proiectul nr. 1

Măsura 41.322 - "Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale";
Proiectul: "Amenajare teren de sport în localitatea Leșnic, comuna Vețel, județul Hunedoara, județul Hunedoara; Amenajarea parc cu spații de joacă pentru copii în localitatea Mintia, comuna Vețel, județul Hunedoara" prevede amenajarea unui teren de sport și a unui spațiu de joacă.

Contractul de finanțare (CF):

C 41332201125222124/30.12.2013

Valoarea CF - euro 45.000; Valoarea CF - lei 194.661

Teritoriu european **LEADER**

Implementarea Planului de Dezvoltare Locală al Microregiunii
Țara Hațegului - ȚINUTUL PĂDURENILOR (2011-2015)

Comuna VEȚEL

- Membră a Grupului de Acțiune Locală "Țara Hațegului-Ținutul Pădurenilor"
- Beneficiari publici și privați din comuna Vețel au obținut finanțări pentru proiecte de dezvoltare rurală

GAL Țara Hațegului-Ținutul Pădurenilor
<http://tarahategului-tinutulpadurenilor-gal.ro>
<https://www.facebook.com/gal.tarahateguluitinutulpadurenilor>

©TRANSILVANIA INTER PRESS

Sursa de finanțare:

Axa 4 LEADER din Planul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR) 2007-2013, Fondul European pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală (FEADR).

Proiectul nr. 2

Măsura 41.322 - "Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală

și punerea în valoare a moștenirii rurale";

Proiectul: "Dotare Cămin cultural cu veselă și scaune" prevede achiziția de mobilier (scaune) și veselă pentru căminul cultural din satul Leșnic, în vederea creșterii gradului de confort al populației comunei Vețel.

Contractul de finanțare (CF): C 41332201125222161/16.07.2014

Valoarea CF euro - 10.467; Valoarea CF lei - 47.153

BENEFICIARI PRIVAȚI

GAVROM TRUST SRL

Măsura 41.312 - "Sprijinirea pentru crearea și dezvoltarea de microintreprinderi";

Proiectul: "Achiziția de utilaje pentru prestării servicii în mediul rural", prevede achiziționarea unui utilaj de tip buldoexcavator, necesar modernizării și diversificării activității precum și eficientizării producției.

Contractul de finanțare(CF): C 413312M11252222116/29.05.2014

Valoarea CF – euro 40.866; Valoarea CF - lei 182.139

CEDRU EXPLOPREST SRL

Măsura 41.312 - "Sprijinirea pentru crearea și dezvoltarea de microintreprinderi";

Proiectul : "Achiziții utilaje agricole pentru prestări servicii în agricultură", prevede achiziționarea unui tractor și a unui tocător pentru resturi vegetale, utilaje necesare modernizării activității și eficientizării producției .

Contractul de finanțare(CF): C 413312M11252222104/27.02.2014

Valoarea CF - euro 18.125; Valoarea CF - lei 79.465

Măsura 41.141 - "Sprijinirea fermelor agricole de semi – subzistență"

Valoare CF – euro 7.500/beneficiar 3 beneficiari

UAT - COMUNA RUSCA MONTANĂ

Cunoscută la nivel mondial datorită celebrei resurse naturale "MARMURA DE RUȘCHIȚA".

Denumirea comunei vine de la munții Poiana Ruscă, prin « RUSCA » înțelegându-se « satul de sub munte ». Înainte de începerea exploatarea miniere și a pădurilor, această zonă era nelocuită. În secolul al XVIII-lea au fost aduși aici coloniști care au început exploatarea pădurii sau a minelor de fier, argint, plumb și zinc, dar și a marmurei. Satul Ruschița a luat naștere ca o colonie de mineri, care ia naștere odată cu așezarea Rusca Montană.

Acces: Hațeg - Sarmizegetusa - Rusca Montană

Populație: 1.834 locuitori (sursa INSSE; cf. recensământ 2011)

Suprafața: 154,4 km²

Sate: Rusca Montană-reședința de comună, Rușchița

Așezare geografică: Comuna Rusca Montana este situată în partea de nord-est a județului Caraș-Severin, și în partea de sud-vest a județului Hunedoara, la poalele munților Poiana Ruscă

Vecinătăți: comuna Lunca Cernii de Jos, județul Hunedoara și Timiș

Distanțe: distanța față de cel mai apropiat centru urban: la 33 km. de Caransebeș

Patrimoniul local: marmura de Ruschița, personajul Peter Pan

-Monumentul turismului - unicat în lume; Execuția monumentului a început în anul 1936, montarea pe amplasament inițial a avut loc în primăvara anului 1937, iar inaugurarea la 1 august 1937, în locul numit Șapte Izvoare, pe drumul dintre Ruschița și Vârful Padeș (1374 m) - cel mai înalt vârf din Munții Poiana Ruscăi.

-Marmura de Ruschița

-Muzeul "Peter Pan" - Soldatul Peter Pan este unul din cei peste 22 900

de soldați care și-au găsit sfârșitul în luptele dintre italieni și armata austro-ungară în anii 1917-1918 în nordul Italiei pe Muntele Grapa. Povestea soldatului Peter Pan a fost studiată de către jurnalistul Italian Fernando Celi, acesta identificând câteva coincidențe între cele două personaje omonime "Peter Pan" din Rusca Montană și eroul poveștii scriitorului James Matthew Barrie, inclusiv anul nașterii 1897.

-Biserica romano-catolică „Sf. Bernard de Clairveaux” din Rusca Montană a fost construită de către societatea „Eisen und Gruben A.G.” (Metal și Mine S.A.) din Brașov, între anii 1850-1855, sau, pe locul unei alte biserici mai vechi.

-Rezervația naturală Pădurea Pleșu; Rezervația Naturală Rusca Montană;

Proiecte finanțate de către GAL:

Proiect nr. 1

Măsura de finanțare 41.322 - "Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale"; Proiectul: "Achiziționarea unui microbuz în vederea înființării unui serviciu public de transport în comuna Rusca Montană, jud. Caras Severin", prevede achiziționarea unui microbuz în vederea asigurării accesului populației la serviciile publice de bază.

Contractul de finanțare(CF):

C 413322011251122112/25.02.2014

Valoarea CF - euro 41.289; Valoarea CF - lei 178.607

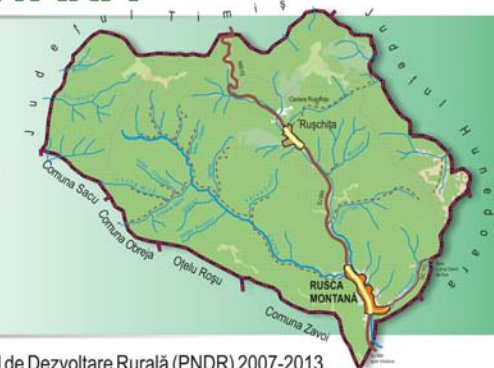
Teritoriul european **LEADER**

Implementarea Planului de Dezvoltare Locală al Microregiunii Țara Hațegului - ȚINUTUL PĂDURENILOR (2011-2015)

Comuna **RUSCA MONTANĂ**

- Membră a Grupului de Acțiune Locală "Țara Hațegului-Ținutul Pădurenilor".
- Beneficiari publici și privați din comuna Rusca Montană au obținut finanțări pentru proiecte de dezvoltare rurală.

GAL Țara Hațegului-Ținutul Pădurenilor
<http://tarahategului-тинutulpadurenilor-gal.ro>
<https://www.facebook.com/gal.tarahategulitutinutulpadurenilor>

Sursa de finanțare: Axa 4 LEADER din Planul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR) 2007-2013, Fondul European pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală (FEADR).

UAT - COMUNA BĂTRÂNA beneficiar public

cea mai mica comună din Romania, ca număr de locuitori.

acces: comuna Dobra- sat Roscani- comuna Batrana

Populație: 127 locuitori (sursa INSSE; cf. recensământ 2011)

Suprafața: 29,6 km²

Sate componente: Bătrâna- centru de comună; Piatra; Răchițaua; Fața Roșie; Asezare geografica: se afla situata in Muntii „Poiana Rusca”, la o altitudine de 960 metrii, inconjurată de păduri și separată de satele din jur prin văi adânci. Vecinătăți: la N și NE - cu comuna Dobra și comuna Vețeș; la NV - cu comuna Dobra și Lăpugiu de Jos; la V - cu comuna Lăpugiu de Jos și comuna Pietroasa jud. Timis; la SV - cu comuna Cerbal; la S - cu comuna Cerbal; la V și SV - cu comuna Cerbal.

Distanțe: 70 km. față de municipiul Deva și 30 de km de comuna Dobra.

Patrimoniul local: vranita, biserici de lemn, codrii seculari

-Biserica de lemn “Cuvioasa Paraschiva” (1780)

-Rezervația naturală “Codrii seculari” (139,3 ha) ; Vaile Dobrișoarei și ale Prisloapei

-Peștera Huda Roșie, satul Piatra ; Peștera lui Bindea ; Moara lui Stanilă

-Costumul popular pădurenesc păstrat în formă autentică

-intrarea și ieșirea din sat se face pe o poartă denumită vraniță (VRĂNIȚĂ, vranițe, s.f. (Reg.) Poartă de scânduri sau

de nuiete împletite. [Var.: vrămiță s.f.] – Din scr. vratnica.) – conform tradiției - în Ținutul Pădurenilor, satul Bătrâna s-au efectuat cercetări antropologice, în 1958, de către Academia Republicii Populare Române. Academicienii au atestat, încă de atunci, că satul Bătrâna este cel mai izolat din pădurenime și este amplasat la cota cea mai înaltă din frumosul ținut, iar locuitorii moștenesc cel mai mult din trăsăturile înaintașilor.

Proiecte finanțate de către GAL:

Proiect nr. 1

Comuna Bătrâna a accesat prin GAL primul proiect cu finanțare europeană din istoria comunității.

Măsura de finanțare 41.322- “Renovarea, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale”.

Proiectul: ”Achiziție echipamente informatice și mobilier la Căminul cultural din comuna Bătrâna”.

Contractul de finanțare(CF):

C 413322011252222126/10.02.2014

Valoarea CF euro – 12.325 ; Valoarea CF lei - 53.315

La solicitarea beneficiarului- UAT COMUNA BĂTRÂNA, contractul de finanțare a fost reziliat de către AFIR ; fondurile aferente contractului reziliat au fost realocate conform procedurii specifice.

Teritoriul european **LEADER**

Implementarea Planului de Dezvoltare Locală al Microregiunii Țara Hațegului - ȚINUTUL PĂDURENILOR (2011-2015)

Comuna BĂTRÂNA

- Membră a Grupului de Acțiune Locală “Țara Hațegului-Ținutul Pădurenilor”
- Beneficiari publici și privați din comuna Bătrâna au obținut finanțări pentru proiecte de dezvoltare rurală

GAL Țara Hațegului-Ținutul Pădurenilor
<http://tarahategului-tinutulpadurenilor-gal.ro>
<https://www.facebook.com/gal.tarahateguluitinutulpadurenilor>

Sursa de finanțare:

Axa 4 LEADER din Planul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR) 2007-2013, Fondul European pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală (FEADR).

Daniel Răducanu
primarul comunei
BARU

Nelu Opreșoni
primarul comunei
BUNILA

Ionel Martin Burlec
primarul comunei
BĂNIȚA

Miron Ticula
primarul comunei
CERBĂL

Traian Bugari
primarul comunei
DENSUȘ

Marina Huzoni
primarul comunei
GENERAL
BERTHELOT

Ovidiu Iosif
Pădurean
primarul comunei
DOBRA

Ioan Bulbucan
primarul comunei
GHELARI

Marius Gabriel
Omota
primarul comunei
ILIA

Ciprian Achim
primarul comunei
LELESE

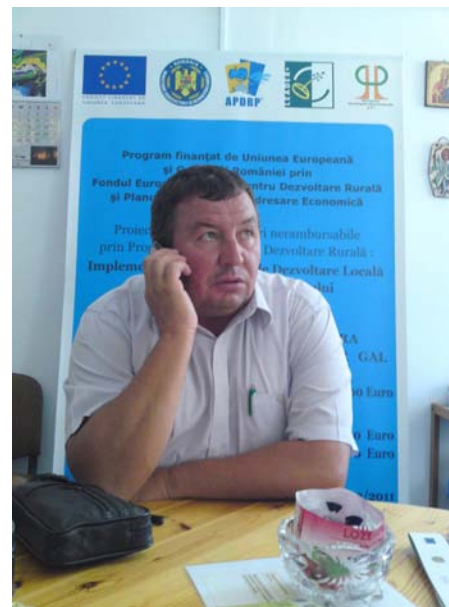
Alin Traian
Chiorean
primarul comunei
LĂPUGIU DE JOS

Livitiuc Lupulescu
primarul comunei
LUNCA CERNII
DE JOS

Casian Leurean
Voina
primarul comunei
PEȘTIȘU MIC

Eugen Dorel
Baiconi
primarul comunei
RĂCHITOVA

Victor Stoica
primarul comunei
PUI

Niculiță Mang
primarul comunei
RÂU DE MORI

Mihai Todoni
primarul comunei
SARMIZEGETUSA

Dumitru Oprean
primarul comunei
SÂNTĂMĂRIA
ORLEA

Sorin Marica
primarul comunei
SĂLAȘU DE SUS

Daniel Pupeza
primarul comunei
TELIUCUL INFERIOR

Nicolae Ceriser
primarul comunei
TOPLIȚA

Ioan Hentiu
primarul comunei
VEȚEL

Tiberiu Pasconi
primarul comunei
TOTEȘTI

Adorian Solomonesc
primarul comunei
RUSCA MONTANĂ

Radu Herciu
primarul comunei
BĂTRÂNA

Virgil Hăitău
viceprimarul
comunei
SĂLAȘU DE SUS

BIBLIOGRAFIE

-Planul de Dezvoltare Locală al Microregiunii Țara Hațegului –Ținutul Pădurenilor GAL- 25 comune (2007/2009-2014/2015)

-proiectele (cererile de finanțare) ale beneficiarilor publici și privați finanțate de către GAL

alte surse:

-Isfanoni, Rusalin: Padurenii Hunedoarei, Editura Mirabilis, Bucuresti, 2004.

-Dobrei, Florin: Bisericile ortodoxe hunedorene, Editura Eftimie Murgu, Reșița, 2010.

-Greceanu, Eugenia (1983). „Tehnică și măiestrie în arhitectura de lemn a județului Hunedoara”. Monumente Istorice și de Artă 1983 (I): 59-65.

-Cristache-Panait, Ioana (2000). Arhitectura de lemn din județul Hunedoara. București: ARC. ISBN 973-99717-2-5

-Ioan Marin Mălinaș, La umbra Sarmizegetusei Romane, Basilica din Densuș, Reflexii istorice și liturgice inspirate de o carte tipărită la Viena în 1775, Viena, Editura „Mihai Eminescu” Oradea, 1997. ISBN 97397920-4-9

-Harta Iosefină a Transilvaniei, 1769-1773

Harta teritoriului GAL Țara Hațegului - Ținutul Pădurenilor 2007 - 2013

GAL
ȚARA HAȚEGULUI - ȚINUTUL PĂDURENILOR

Adresa de corespondență: Oficiul Postal nr.1, Casuta
Postala nr. 114, Deva, județul Hunedoara

Adresa sediului social: Strada Mihai Eminescu, Nr. 256,
sat Vetel, comuna Vetel, județul Hunedoara

Adresa sediului central : Bulevardul 22 Decembrie, Nr.
37A, cladirea CEPROMIN (langa hotel SARMIS) etaj 3,
camera 317, municipiul Deva, județul Hunedoara

Adrese e-mail:

contact@tarahategului-tinutulpadurenilor-gal.ro
padurenihd.leader@gmail.com

Asociația Microregiunea Țara Hațegului-Ținutul Pădurenilor GAL este o asociație nonguvernamentală (ONG), non-profit, privată, independentă și apolitică, autorizată de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale ca Grup de Acțiune Locală în cadrul Axei 4 LEADER a Programului Național de Dezvoltare Rurală-PNDR 2007-2013 cu decizia de autorizare nr. 62221/01.09.2011. GAL reunește în componența sa 79 de parteneri publici (UAT comune) și privați (mediul de afaceri, societatea civilă). Cele 25 de comune acoperă o suprafață de 2716,24 km², cu o populație de 47.668 de locuitori.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a finanțatorilor
Sursa de finanțare: Asociația Microregiunea Țara Hațegului - Ținutul Pădurenilor GAL,
Axa IV LEADER din PNDR 2007-2013, FEADR